

Pred novo Rooseveltovo poslanico

Naslovil bo ba e že v kratkem nov apel za mednarodno pomiritev. Poostrena polemika med italijanskim, nemškim, francoskim in angleškim tiskom. „Vojna bo izbruhnila tedaj, kadar bo to odredila Anglija“

PARIZ, 28. junija. V zvezi z vrnitvijo ameriškega veleposlanika v Parizu, Bullita, iz Amerike, kjer je poročal prezident o položaju v Evropi, poroča »Excelsior«, da pričakujejo na Quai d'Orsay zelo verjetno novo Rooseveltovo poslanico svetovni javnosti. Ta poslanica bo izdana najbrže že v kratkem in bo vsebovala apel na vse narode, naj se izognejo vojni in rešijo v medsebojnem sporazumu vsa sporna vprašanja. Roosevelt se je odločil za to novo iniciativo zaradi skrajno napetega svetovnega mednarodnega položaja, ki postaja vedno bolj nevaren.

NOV DALADIERJEV GOVOR

PARIZ, 28. junija. Sinoči je ob zaključku zasedanj obeh zborov min. predsednik Daladier v kratkem govoru izjavil: Gospodje poslanci! Odhajate na štirimesečne počitnice. Časi pa so izredno resni. Francija je slej ko prej pripravljena sodelovati z miroljubnimi narodi. Uprla pa se bo z orožjem vsakemu poskusu nasilja kjer koli v Evropi. Novice, ki prihajajo, mi nalagajo dolžnost izreči te težke besede: Morda bodo te vaše počitnice krajše kakor si marsikdo misli. Zato pa: združite se, pripravljajte se, beditel! Te Daladierjeve besede reproducira ves današnji pariški tisk ter ponavlja poziv: Kujmo orožje, da bomo pripravljeni! Dogodki, ki se najavljajo, zahtevajo to od nas.

O VOJNI BO ODLOČALA ANGLIJA

LONDON, 28. junija. »Daily Express« razpravlja o sedanjem mednarodnem položaju in zlasti na Dalnem vzhodu, kakor tudi o protiangliški propagandi v

Nemčiji in Italiji in pravi, »da bo vojna izbruhnila tedaj, kadar bo to Anglija odredila«. Na protiangliško propagando zahteva list odgovor: 1. v podvojitvi gradnje bojnih letal; 2. v povečanju števila vojakov; 3. v povečanju bojne mornarice, da bi se moglo ustvariti tudi v Singapuru dovolj močno brodovje; 4. v vojaški organizaciji dominionov, ki morajo postati sposobni, da se lahko sami branijo in oborožujejo. V ta namen mora dati Anglija dominionom potrebna pošojila. Potem bo mogoče tudi na Kitajskem govoriti strateško, ne le diplomatsko.

ANGLEŠKO-NEMŠKA POLEMKA

LONDON, 28. junija. Naraščajoča protiangliška propaganda v Nemčiji potom tiska, radla in govorov vzbula tudi v Angliji vedno večjo reakcijo. Tu trdijo, da izliva ta propaganda iz slabih rezultatov postavljenih političnih in vojaških načrtov. V Londonu nikakor ne verujejo, da bi bili v Nemčiji zares prepričani, da je

Anglija tako šibka in bojazljiva, kakor jo opisuje nemški tisk. Posebno reakcijo pa vzbula pisanje o IRI in njenih atentatih v Angliji. »Yorkshire Post« pravi, da v Angliji nihče ne bi bil začuden, ako bi se našli dokazi, da stoje za Irskimi atentatorji tuje roke in tuja denarna sredstva.

FRANCOSKO-ITALIJANSKA POLEMKA

PARIZ, 28. junija. »Le Temps« se brani pred napadi italijanskega tiska, ki so postali zadnje dni proti Franciji posebno hudi, in trdi, da ne more verjeti, da bi bilo tako zastrupanje medsebojnega ozračja v interesu odgovornih voditeljev. Vsa zadnja natotečevanja so demantirana že po samem razvoju zgodovine odnosov med obema narodoma, ki se nikakor ne sovražita, pa če bi nekateri to tudi želeli. Zlasti pa zavrača list trditve, da bi bili Italijani v Franciji preganjeni in izpostavljeni napadom. Ako bi bilo to res, ne bi prišlo milijon Italijanov spontano v Francijo, kjer so tudi ostali. Ako pa za sleduje ta kampanja posebne namene, potem je treba italijanskemu tisku povedati, da sta obe zahodni demokraciji že dovolj močni, da se ničesar ne bosta ustrašili. Ta moč in skorajšnji zaključek pogajanj v Moskvi ustvarja tako silo, da bo lahko preprečila vsak napad. Vsi položki se bodo zato razbili ob zidu miru.

Zapiski

Lord Walter Runciman

»Daily Herald« poroča, da se pripravljajo v angleški vladi spremembe in da bodo izločeni zlasti predsednik tajnega sveta lord Walter Runciman, prvi lord admiraltete Stanhope in lord Mancham. Chamberlain se je baje doigo upiral tem spremembam, zato nastopili so novi dogodki, ki so spremenili tudi njegovo stališče. Kakor se na drugi strani poroča, je pa tudi želja angleške javnosti, da se izloči iz vlade zlasti lord Runciman, ki je postal zaradi novega razvoja mednarodno-političnih dogodkov po svoji lastni misli na Češkoslovaškem nepriljubljen. V tem soglašajo z javnim mnenjem baje tudi skoraj vsi ostali člani vlade in le Chamberlain sam ga še drži. Lord Walter Runciman, rojen kot baron 19. novembra l. 1870., je postal znan svetovni javnosti lani, ko za je angleška Chamberlainova vlada poslala v Prago, kot nekakega posredovalca in pozneje razsodnika med praško vlado in nemškim gibanjem Konrada Henleina. Po sporazumu v Monakovem, ki so ga smatrali v Londonu kot srečno rešitev sudetskega vprašanja, je Runciman postal član vlade. Sedaj se zdi, da bo dokončno izginil v pozabljenje, daš bi njegovo ime stalno ostalo združeno z dogodki l. 1938.

Usoda baskiških duhovnikov

V poročilu o knjigi »Le Clergé Basque« piše ljubljanska revija »Dejanje«, glasilo mladih katoliških intelektualcev: Ko so v Rusiji in Meliki preganjal in usmrčevali katoliške duhovnike, je katoliški tisk upravičeno protestiral proti molku svetovnega časopisa. Zato je tembolj čudno, da katoliški tisk molči danes, ko gre za duhovnike-mučenike baskiškega naroda. Ko v Španiji triumfira »krščanska« stranka in vatikanska diplomacija izraža svoje veselje nad obnovo zedinjene Španije, ječi po španskih ječah in koncentracijskih taboriščih na desetine baskiških duhovnikov. Za vse majhne narode je nad vse pomembno dejstvo, da je na ozemlju, ki šteje milijon duš, zaprtih ali izgnanih 195 svetnih in 131 redovnih duhovnikov, ubitih in pogrešanih pa nad 40, da so še nedavno ustrelili zopet tri in 44 nadaljnjih obsojili na skupno 488 let ječe, vse samo zato, ker so izpovedovali čisto, nestrankarsko krščanstvo.

Kriza moralnih vrednot

Lanski septembrski dogodki so pokazali, da kriza tistih dni ni bila samo politična in diplomatska, ampak kriza gotovih moralnih in duhovnih vrednot. Čut pravičnosti je obledel, zvestoba je ugasnila, evropska tradicija je izgubila smisel, omajali so se temelji zahodne kulture. Ves ta organizem je občutil smrtno nevarnost in začel izvajati reakcijo. (Dejanje)

Propaganda na Slovaškem

Braislavski nemški list »Der Grenzboten« piše: Šepetarna propaganda neodgovornih je zavzela v zadnjem času na Slovaškem zopet velik obseg. Ker so oblastva le redkokdaj koga zaradi tega prišla, se je to smatralo kot slabost vlade in propaganda je postala še živahnjša. Sedaj so pa oblastva vendarle zaprila 7 političnih hujskačev, med njimi celo dva nemška protestantska pastora, ki sta učila nemške kmete peti madžarsko himno.

Japonci sprejeli angleške predloge

Tienčinska afeta se bo obravnavala kot lokalna zadeva. Upanje na mirno poravnavo spora. Japonska dejanja pa govore istočasno drugače kakor izjave vlade v Tokiu

TOKIO, 28. junija. V teku zadnjih štirih dni je angleški veleposlanik sir Robert Craigie večeraj že tretjič obiskal japonskega zunanjega ministra Arita in energično zahteval odgovor japonske vlade na angleške proteste v zvezi z incidenti v Tienčinu. »Press Association« poroča s tem v zvezi, da so imele te angleške demarše končno uspeh in se kažejo prvi znaki lahkega popuščanja. Japonska vlada je obljubila, da bo obravnavala tienčinske dogodke kot lokalno zadevo. Angleška vlada bo izročila 4 obtožbene Kitajce nepristranskemu sodišču, docim bo japonska vlada zahtevala, da se v Tienčinu neha protijaponska politika in prizna nova japonska valuta v zasedeni Kitajski. Obzi vladi bosta, ako bo dosežen sporazum, izdali istočasno v Tokiu in Londonu izjavo o ureditvi spora.

LONDON, 28. junija. Exchange Telegraph poroča: Dasi še ni trdnih znakov, vendar se zdi, da bo končno le izpolnjeno Chamberlainovo upanje, da se tienčinska afeta reši na miren način. Z angleške strani se sedaj zahteva, da se vodio pogajanja v Tokiu, da dobe tako avtoritativno in definitivno značilo. Dalje pa zahteva tudi, da se omeje le na Tienčin, brez vseh načelnih zahtev. Vendar se morejo pričeti tudi ta pogajanja le tedaj, ako Japonci že prej uklenejo blokado Tienčina.

PARIZ, 28. junija. Današnji pariški listi predvidevajo skorajšnji zaključek tienčinskega incidenta, k čemur je največji pripomožek večernajšnji razgovor med angleškim veleposlanikom in japonskim zunanjim ministrom. Seveda se bosta oba državljanca sestala še večkrat, preden bo mogoče vsaj približno smatrati zadevo kot lokalno. Toda ni dvoma, da je vsaj prve znake popuščanja prinesla po-

sredno tudi singapurska konferenca, o kateri je mogoče trditi, da se je le indirektno udeleževala tudi Amerika. Tako je sedaj Tih ocean razdeljen na južno sfero, ki jo bosta čuvali Francija in USA, ter na severno, ki jo bo mogla obvladati Anglija. Ne sme se pa pozabiti tudi na istočasnost rusko-japonskih sporov na mongolski meji ter na podpis rusko-kitajske trgovinske pogodbe, kar je vse vplivalo na popuščanje Japonske.

TOKIO, 28. junija. Medtem ko je japonska vlada izjavila pripravljenost razpravljati o tienčinski zadevi za mirno poravnavo spora z Anglijo, se je pa na stanovnjah mornariškega ministra sešlo večeraj 12 generalov in admiralov, ki so razpravljali o mednarodnem položaju. Te konference prisojajo tu veliko važnost, ker se zdi, da so ti vojaški dostojanstveniki nasprotniki mirne rešitve spora z Anglijo. So to radikalni elementi, ki terjajo dokončni obračun z Anglijo in likvidacijo njenih posojank na Daljnem vzhodu.

SANGHAI, 28. junija. Japonska mor-

nariška oblastva so obvestila vse tuje vojne ladje, naj zapuste pristanišči Fučov in Svačov, ker bodo Japonci obe mesti zasedli. Angleška oblastva v Sanghaju so to zahtevo gladko odbila in izjavila, da bodo Japonci odgovorni za vsa škoda, ki bi jo povzročili angleški lastniki. Japonci so kljub temu pričeli napad na obe mesti. S to zasedbo bo Japoncem mogoče uspešno izvajati blokado vse Kitajske med Sanghajem in Hongkongom.

TIENCIN, 28. junija. Na proteste in zahtevo angleškega generalnega konzula, da se proti nezastisljivemu postopanju japonskih straž z angleškimi državljani, ki jih javno slačijo pred ženskami in otroci, uvede preiskava, je odgovoril poveljnik japonskih čet general Homa, da je že misel, da bi se kaj takega sploh moglo dogajati, tako odvrtna, da je izključeno, da bi se to res godilo. Zato ne uvidi potrebe, zakaj naj bi uvedel preiskavo. K tej cilnični izjavi pripominjajo londonski listi, da bi se, če ne bi bili incidenti tako odvrtni, krolotala vsa Evropa nad logiko tega generala.

Irska nepomirljivost

RADIKALNA IZJAVA VODITELJEV ILEGALNEGA IRSKEGA REVOLUCIONARNEGA GIBANJA V AMERIKI

NEWYORK, 28. jun. »New York Sun« prinosa intervju z voditelji irskega osvobodilnega gibanja, ki zbirajo v Zedinjenih državah denar za popolno osamosvojitve Irske. Po njihovem mnenju se irsko narodnostno gibanje ne loči od vojne napovedi Angležem. Boji se bodo nadaljevali, dokler ne bo Anglija priznala pravice do samoodločbe Ircev. Vse irske žene in moški, ki trpe po ječah, se morajo spustiti na svobodo. Če bo le eden izmed jetnikov so-

jen ali pa umrl v celici, bo Irska storila vse, da doseže svobodo. Več sto tisoč Ircev je pripravljenih, boriti se proti Angliji.

REKRUTIRANJE PISARNE V AMERIKI

NEWYORK, 28. junija. Zedinjene države bodo od 1. julija dalje ustanovile 400 novih rekrutnih pisarn. Nadejajo se, da bodo rekrutirali najmanj 100.000 mladenčev ter tako povišali stanje ameriške stalne vojske na normalno višino.

Ljubljana, 28. junija.

Francosko-turška pogodba, ki je bila te dni podpisana, predstavlja vsekar važen instrument evropskega mira. Velika pozornost, ki jo je tej pogodbi posvetilo zadnje čase zlasti francosko časopisje, nikakor ne izhaja zgolj iz namer, da bi se popravil francoski prestiž, ki ga je zunanja politika zadnjih dveh let precej zapravila, marveč tudi iz resničnega spoznanja, da je ta sporazum morda najvažnejši diplomatski dogodek poslednjih let, ki utegne bistveno spremeniti položaj v vzhodni Evropi, na Balkanu in v Prednji Aziji. Važnost tega dejstva izhaja iz specifičnega položaja, ki ga zavzema Turčija tako v strateškem in geopolitičnem kakor tudi v mednarodno-političnem oziru.

Turčija zavzema, prvič, izredno važno strateško pozicijo v vzhodnem Sredozemlju, ki dominira ozemlju med Sirijo in Adenom, lahko bistveno vpliva na varnost Sueskega kanala, ogroža italijanske pozicije v Dekanadu, s svojim balkanskim ozemljem predstavlja lahko direktno pomoč balkanskim državam in končno je ona — kar je najvažnejše — tudi gospodar Dardanel, od posesti katerih je predvsem odvisno, ali bodo garancije, ki jih je Anglija dala Rumuniji in Poljski, zgolj papirnata obljuba ali realen faktor. Ni manj važna ni strateška pozicija Turčije v vzhodno smer, dejstvo namreč, da predstavlja prehod proti Indiji in Indijskemu oceanu. Zaradi teh svojih pozicij je imela Turčija zlasti v zadnjem času čelo vrsto snubcev, ki so se potegovali za njeno roko. Notranja struktura kakor tudi njen zunanje-političen položaj pa nista dovoljevala Turčiji, da bi se mogla resneje orienrirati na politiki osi Rim-Berlin. Treba je namreč vedeti, da je kemalistična revolucija obudila v Turčiji sile, ki so bile precej odločno anti-imperialistično nastrojene. »Turčija Turkom« je bilo eno osrednjih gesel te revolucije, ki je zares z veliko odločnostjo delala na tem, da bi očistila državo tujih imperialističnih vplivov, najsi so že ti prihajali iz Nemčije ali pa iz Anglije. Tako si je tudi moglo razlagati zelo tesno prijateljstvo, ki veže Turčijo s Sovjetsko zvezo še iz kemalistične revolucije, ki jo je Sovjetska zveza zelo aktivno podprla. Znan zagovornik te politike je zlasti sedanjí predsednik turške republike İneni, ki je bil sam zaradi Kemalove bolezní v zadnjih letih nekoliko potisnjen iz turške zunanje politike. Te sile so se seveda morale upreti »dinamiki« osi Berlin-Rim, ki jo njene notranje sile ženejo vsaj k utesnjevanju svobode in neodvisnosti malih narodov celotnega sveta, ko ne kaže neposredno svojih sovraženih naklepov. Turčija predstavlja nedvomno tako malo državo, ki je hitro zaslužila nevarnost, grožnjo ji iz Evrope. Zavest neposredne nevarnosti je bila torej tista, ki je — poleg cele vrste drugih momentov naglana Turčijo k zvezi z Anglijo in Francijo.

Druge značilnosti turškega položaja so njene dosedanje zunanje-politične zveze. Omenil sem že njeno tradicionalno prijateljstvo s Sovjetsko zvezo. Opora, ki jo je turška politika imela v Sovjetski zvezi, je dajala njeni zunanji politiki neko čvrstino, ki je povzročila, da je na Turčijo prešla iniciativa ne le v Prednji Aziji, v prijateljskem paktu med Turčijo, Perzijo in Afganistanom, temveč tudi na Balkanu, v Balkanskem sporazumu. V zadnjem času so se okrepile njene pozicije zlasti še z vedno večjim utrjevanjem prijateljskih zvez z Egiptom. Turčija je s tem postala središče in stična točka večine grupe malih in srednjih držav in je zato njena politična orijentacija izredno važna. V eventualnem spopadu na evropskih tleh ali v Sredozemlju bi utegnila povezati ves ogromni blok malih narodov v vzhodni Evropi in Prednji Aziji z demokratičnimi velikanmi zahodne Evrope in s Sovjetsko zvezo ali pa vsaj preprečiti vsak poskus, da bi bile te male države na vzhodu polegnile k aktivnemu sodelovanju s tako znanimi »dinamičnimi« silami, ki se zbirajo okoli osi Berlin-Rim.

Po vsem tem seveda ni prav nič čudnega, če je bila Francija za ceno tega zavestništva pripravljena celo »žrtvovati« Hataj, ki zanjo ne predstavlja zgolj izgube teritorija in materialnih prednosti, marveč tudi nevarnost poostitve anti-francoskih stremiljenj v Siriji in arabskem

Pred sporazumom v Moskvi

ANGLESKO-FRANCOSKI ODGOVOR — ANGLIJA JE BAJE UGODILA VSEM RUSKIM ŽELJAM — SKLICANJE VRHOVNEGA SOVJETA PRI STALINU

LONDON, 28. junija. Angleško zunanje ministrstvo je včeraj odpisalo Wilhu Strangu nova navodila na najširši podlagi, ki so bila določena na ponedeljski seji zunanje-političnega odbora kabineta. V poučenih diplomatskih krogih računajo, da bo zdaj omogočen nov, če ne morda dokončni sestanek med ruskim komisarjem Molotovom, namestnikom Potemkinom ter angleškim, francoskim veleposlanikom in Strangom. Navodila so bila sestavljena na podlagi skupnega posve-

tovanja angleške in francoske vlade. LONDON, 28. junija. Sinoči je prišlo iz Moskve sem poročilo, da je Stalin au-tono sklical člane vrhovnega sovjetskega predsedstva na sejo v Kremli, na kateri bodo prestudirali angleško-francoski odgovor. Kakor se splošno sodi, stojimo tik pred zaključkom dolgotrajnih angleško-francosko-ruskih pogajanj in pred sklenitvijo dokončnega trojeznega političnega in vojaškega sporazuma. Anglija je baje ugodila vsem ruskim željam.

Gdanska legija

SEF NEMSKÉ POLITIČNE POLICIJE HIMLER TAJNO V GANSKU. — LEGIJA V VZHODNI PRUSIJI. — ZASKRBLJENOST V LONDONU.

LONDON, 28. junija. Po poročilih iz Gdanske se je mudil tam čisto na kratko in na skrivaj šef nemške politične policije Himler in konferiral s predsednikom senata Forsterjem o ustanovitvi nemške podrejene politične policije v Gdanskem. V vzhodni Prusiji se pa organizira Gdanska legija, in sicer popolnoma po vzoru lanške Sudetske legije. V legijo se sprejemajo mladeniči od 17 let dalje, in sicer s področja Gdanske in izseljenci ter begunci iz Poljske. Zaradi vedno večje na-

petosti med Nemčijo in Poljsko, ki se pojavlja v zvezi z vsemi temi dogodki, vlada v Londonu zadnje dni nova zaskrbljenost.

PARIZ, 28. junija. Berlinski dopisnik »Figara« javlja, da je odšla vsa gdanska mladina med 16. in 20. letom na posebne tečaje v Vzhodno Prusijo. Dalje javlja, da so se razširile vesti, da je včeraj poljska protiletalska obramba v Gdini zbila na zemljo nemško letalo. Te vesti pa v Nemčiji odločno zanikajo.

Rooseveltovoj boj z opozicijo

WASHINGTON, 28. junija. Borba med državno upravo in opozicijo v USA, ki so jo ob včerajšnjem sestanku kongresa pričela, je prišla do izraza tudi v izjavi, ki jo je podal Roosevelt na konferenci tiska. Iz nje izhaja, da nikakor ni pripravljen na popuščanje, marveč je odločen vztrajati do konca, da se v vsem sprejme njegovi finančni reformatorčni načrti, zlasti pa rešitev najvažnejšega problema: sprememba zakona o nevrtnosti. Včeraj sta nastopila dva najvidnejša predstavnika opozicije, Johnstone in Fish, ki sta pobijala Rooseveltove načrte. Iz vladnih krogov pa je prišel odmev, da bi se v primeru poraza Roosevelt zatekel k skrajnim ukrepom, ki jih predvideva ustava. Boj, ki se je vnel, bo za državno upravo vsakakor zelo težek.

Francoski tisk o Vidovem dnevu

PARIZ, 28. junija. Kakor že včeraj, tako posvečajo tudi današnji francoski listi cele članke proslavi 550 letnice kosovske bitke. Globlja je filozofija proslavljanja kosovskega poraza pravijo, kakor pa Nibelung ali pesem o Rolandu. Vidov dan pomeni zmago duha nad materijo. Mišerij srbskega heroizma ni v zunanjem videzu, marveč v duhovni pripravljenosti, vreči se v največje nevarnosti trenutkih in krvavo kopal, da iz nje prečisti izide kot zmagovalce.

Napoved najpomembnejšega Hitlerjevega govora

BERLIN, 28. junija. Iz zanesljivega vira se izve, da pripravljajo uradni krogi ogromno proslavo 25-letnice tanenberške bitke v Vzhodni Prusiji in da bo imel pri tej priliki drž. kancelar Hitler najpomembnejši govor v svojem življenju, kakor se je sam izrazil.

Smrt Constanza Ciana

RIM, 28. jun. Včeraj je umrl oče zunanje ministra grofa Ciana, Constanzo Ciano. Bil je eden izmed dveh častnikov, ki sta tempirano bombo ob priliki predaje avstrijskega brodovja jugoslovanskemu odboru v Pulju, torpedirala dreadnought »Viribus Unitis«.

BERLIN, 28. jun. Državni kancelar Hitler je poslal italijanskemu zunanemu ministru Cianu ob priliki smrti njegovega očeta brzojavko z izrazi iskrenega sožalja. Podobno brzojavko je poslal tudi Ribbentrop.

svetu sploh. Uspešen zaključek angleško-sovjetskih pogajanj bi se prav posebno povečal važnost francosko-turške pogodbe za Francijo in za — mir med narodi. V tem pa je druga stran te pogodbe. Ona je namreč znatno okrepila položaje malih in srednjih držav v vzhodni Evropi in bo nedvomno tudi okrepila nji-

Jahja paša v Bukarešti

BUKARESTA, 28. junija. Egiptski zunanji minister Jahja paša je imel včeraj posvetovanje z ministrskim predsednikom Calinescom, zunanjim ministrom Gafencu in ostalimi člani vlade. V komunikaciji se naglašala prijateljstvo med obema državama ter volja, da se trgovinski stiki RUMUNSKORSKI PAR SE NE VRNE.

PROPAGANDA IZ TIRANE.

TIRANA, 28. junija. Prihodnji mesec začne izhajati tu list v šestih balkanskih jezikih, ki bo zastopal italijanske interese na Balkanu. Prav tako bodo italijanske oblasti ojačale radiopostajo v Tirani, ki bo oddajala vesti v vseh balkanskih jezikih.

AVSTRALIJA PROTI JAPONSKI.

SIDNEY, 28. junija. Avstralska vlada ne bo več obnovila trgovinske pogodbe z Japonsko, ki jo potekla konec meseca. Prodala pa bo japonski še dve tretjini letošnje pridelke volne.

PLINSKE MASKE ZA KITAJCE.

HONGKONG, 28. junija. Tukaj so včeraj napravili senzacionalno odkritje. Iz Hamburga je prišla velika pošiljatev plinskih mask za kitajsko vojsko.

WINDSORSKI SE NE VRNE.

PARIZ, 28. junija. Tajnik vojvode Windsorskega zanika, da bi windsorski vojvodski par nameraval v oktobru potovati v Anglijo.

VELIK POZAR V LONDONU

LONDON, 28. jun. V središču Londona je izbruhnil sinoči v nekem velikem trgovskem lokalu ogenj, ki je kmalu upepelil bližnje skladišče žita in druga poslopja. Na pomoč so prihitela vsa gasilna društva vele mesta. Gašenje še traja, po dosedanjih poročilih je ogenj povzročil zelo veliko škodo.

SKODA V BELGIJI

BRUSELJ, 28. jun. Včeraj so začeli popravljati podrti jez v novem Albertovem prekopu. Dosedanjo škodo zaradi poplave cenijo na 15 milijonov belgov.

Dumaška napoved. Večinoma jasno, brez padavin, nadaljnje naraščanje vročine.

Mariborska napoved. Prevladovalo bo malo oblačno in nekoliko vetrovno vreme, temperatura se bo dvignila. Včeraj je bila najvišja toplota samo 18,4, danes pa najnižja 11,4. Opoldne je bila toplota 20,4. — Včeraj je padlo dežja za 3,5 mm.

hovo voljo po ohranitvi svobode v zunanje-političnih odločitvah. To pa je konec koncev najboljšje jamstvo za mir in varnost malih držav. Zato imajo predvsem mali narodi največ razlogov, sprejeti podpis francosko-turške pogodbe z največjim veseljem. Y.

ZARADI JUTRIŠNJEGA PRAZNIKA BO IZŠLA PRIHODNJA ŠTEVILKA »VEČERNIKA« V PETEK.

mači zapiski

Za čistokrvne družine!

Beseda o slovenski krvi je beseda o slovenski družini. Varujmo jo tuje prime-si, ohranjajmo jo mlado, zdravo in veselo! Ustanovljajmo čistokrvne slovenske družine! Kar občuti naš kmet, da si s tujerodno ženo skvari naravni temelj družinskega življenja, to mora postati tudi nazor ostalih slojev, ne izvemisti izobraženstva. Slovenska kri je plemenita kri! Naj se neoskrunjena in čista pre-taka po žilah slovenskega narodnega telesa, krepi naj jo hrana čiste slovenske kulture, preraja naj sleherni naš ud! Nje-no srce, ki naj nikdar ne preneha biti, bodi krepka, nepremagljiva in — nosna slovenska narodna zavest. (Koroški Slo-vencec)

Naše gospodarsko vprašanje

V kateri gospodarski sistem se bo Jugoslavija vključila, je odvisno od marsikakih nedoločljivih činiteljev, gotovo pa je, da si moramo svoje gospodarstvo or-ganizirati sami, kar se da težko združiti s samo dopolnjujočo funkcijo gospodar-stva. Zato ne moremo sprejeti mišljenja, da je naše gospodarstvo le komplementarni, podrejeni del nekega drugega go-spodarstva na velikem prostoru, ki naj bi mu služilo. — (Rudolf Bičanec v knjigi: Pogled iz svjetske perspektive i naša ekonomska orijentacija.)

Dimo Kazasov o Slovencih

Bivši bolgarski poslanik v Beogradu, Dimo Kazasov je napisal knjigo pod na-slovom: »Križa v Jugoslaviji«. V kratkih potezah označuje karakteristiko Srbov, Hrvatov in Slovencev. O slednjih pravi, da so zlitje lastnosti vseh Južnih Slova-nov. »Slovenci imajo varčnost in vztraj-nost Hrvatov. Kakor vsi Južni Slovani so tičnost Srbov, blagohotnost in korektnost Hrvatov. Kakor vsi Južni Slovani so tudi Slovenci mirni, skromni, gostoljubni in pošteti. Nad vse ljubijo pesmi, pri v-lnu se vrste zdravice za zdravico...«

Zloraba katoliške skupnosti

Zloraba katoliške skupnosti je, če se zgoji zunanja organizatorično-politična skupnost jemlje kot glavno merilo pravega katoliškega življenja in mišljenja. To se namreč pravi, stavi stanko nad ve-ro. Ljudje, ki podprejo vse predvsem zmagi svoje lastne stranke, pa naj bo tudi pod pretvezo, da se jim zdi »ihova stranka najboljša sredstvo za obrambo vere, so mnenja, da je treba po neki po-gubni zamisli postaviti politiko, ki raz-dvaja, nad vero, ki združuje. (Catholicus v »Dejanju«)

Proti šoli — proti islamu

Muslimanski kulturni dom v Tuzli je izdal na muslimane proglas, naj poskrbe za šolanje mladine. »Islam je vera nau-kov in prosvete in kot taka je vera vsakega napredka in sreče. Božji poslanec nam je ukazal, da se učimo vseh nauk, da pomagamo tistim, ki uče in odpiramo šole. Vpsuajte svojo dečo v šole, ker le izšolani ljudje si bodo znali pomagati k boljši bodočnosti. Narod brez šole je ka-kor gola deca. Zapomnite si: Kdor je pro-ti šoli, je proti islamu.«

Da bi bilo manj davkov...

V neki vasi v poreškem srezu so kmet-je po dolgotrajnem posvetovanju sklenili znizati šolskemu sluzi mesečno plačo od 200 na 150 dim, češ da hočejo olajšati budžet državi, ki bo potem, ko bo morala plačevati, prav gotovo lahko znizala kmetom davke. (»Nova Rijeka«)

Trgovinska pogodba z Grčijo

Kakor poročajo grški listi, bo v kratkem konferenca jugoslovanske in grške trgovinske delegacije sklepala o podaljšanju konvencije, ki je 30. maja letos po-tekla. Trgovinski sporazum med obema državama je formalno podaljšal do 30. avgusta, dokler se ne sklene nova po-godba.

550 letnica bitke na Kosovem polju

Dr. Vladimir Travner / Spominu vidovdanskih junakov v boju za svobodo Balkana

L. 1371. je umrl sin in naslednik Dušana Silnega, car Uroš. S tem se je začel splošen propad nekdanjega velikega in cvetočega srbskega carstva. Carski namestniki so postali neodvisni vladarji malih kneževin ter se čisto medsebojno prepirali in borili. Najpomembnejši med njimi je bil knez Pomoravja Lazar Hrebljanović, ki je stoloval v Kruševcu. Zaradi vladarskih sposobnosti, pravičnosti in krvnih zvez z mnogimi velikaši je užival splošen ugled. Zlasti se je trudil, da bi pridobil ostale kneze na Balkanu za skupen odpor proti Turkom, ko je videl, kolika nevarnost preti krščanskemu svetu.

Medtem so dosegli Turki, ki so prišli 1354 v Evropo, vedno večje uspehe. Leta 1382, so zavzeli Sofijo, pet let pozneje Solun in 1386 Niš. Večkrat so plenile turške tolpe v Srbiji in Bosni. Zato je šel knez Lazar 1386 v boj proti sovražniku in ga premagal ob Toplici. Še huje je porazil Turke dve leti pozneje bosanski vojskovodja Vlatko Vuković pri Blitci. Ti neuspehi so dali sultanu Muratu I. povod za veliko vojno proti Srbom in Bosancem.

V začetku 1389. se je zbralo pod njegovim vodstvom v Plovidvu okoli 100.000 vojakov. Večinoma so bili Turki; bilo pa je tudi mnogo kristjanov iz podjarmljenih dežel, posebno iz Makedonije. Tesalije in Epira. Armado so spremljale številne karavane velblodov, ki so nosile vojni material. Maja je krenila ta množica na lhimansko ravnico, kjer je bil vojni svet. Sklenili so, da bo šla turška vojska preko Čustendila, Kratova in Kumanova na Kosovo polje, ki je bilo že od nekdaj važno strateško središče. Na tej 70 km dolgi in 15 km široki ravnini v sredini Balkana se križajo namreč ceste iz severa na jug, iz vzhoda na zapad.

Medtem so se zbrale srbske čete v Kruševcu. Knezu Lazarju sta prihitela na pomoč njegov zet Vuk Branković, gospodar Skoplja in Kosovega, in hrvaški ban Ivanša Horvat. Tudi bosanski kralj Tvrdko I. je poslal čete pod vodstvom Vlatka Vukovića. Le ogrski kralj Sigismund se iz političnega nasprotstva ni odzval po pozivu, kljub posredovanju Lazarjevega zeta Nikole Gorjanskega. Srbska vojska je štela okoli 35.000 mož. Ko je zvedel Lazar za turški vojni našt, se je podal s svojimi četami preko Jankove klisure in Kuršumlje na Kosovo polje, kjer se je utaboril pri Samodržju cerkvi blizu Prištine. — Bojišče je tvorila dolina Laba in okolica med Stinico, Grmeč-platinjo, reko Samodržjo in potokom Butovcem. Prostor je v splošnem raven in pripraven za gibanje pašev in konjenikov. Samo begovi Laba pri vasi Solifali — kjer je bilo levo srbsko oziroma desno turško krilo — so zelo strmi, tako da je prehod na tem mestu težak. To je vplivalo usodno na potek bitke na dan sv. Vida, v torek dne 28. (po Gregorjanskem koledarju dne 25.) junija 1389.

Srbi so se razvrstili na desnem bregu Laba, tako da se je naslanjalo njihovo desno krilo na Stinico, levo pa na planino. V sredini so bili knez Lazar s svojo gardo in četa Jurga Bogdana, Stefana in Lazaria Musića ter Kramirja in Damijana Olivera. Desno krilo so tvorili pešci in konjeniki Dimitrije Vojinovića oziroma njegovih podpoveljnikov Mitoha Obilića (Kobilica), Topica, Kosanića, Pavla Orlovića i dr. Na levem krilu so stali oddelki Vlatka Vukovića in Ivanša Horvata. Rezerva (6–8000 mož) pod vodstvom Vuka Brankovića je bila za centurumom. Pred fronto so bili razvrščeni kot izvidniki nekateri pešci in konjeniki.

Na nasprotnem bregu Laba je stala turška vojska. Jedro so tvorile čete sultana Murata (garda), velikega vezirja Alipaše in berglerbege Timorjaša. Desnemu krilu je načeloval sultanov starejši sin Bajazit, levemu pa mlajši sin Jakub. Pred fronto je bilo okoli 2000 strelcev. Rezerva je bila za jedrom.

Bitka se je začela okoli 8. ure zjutraj s tem, da je prekoračilo turško levo krilo Lab. Srbi so poginili po kratkem, krvavem boju Turke čez reko nazaj, prešli s svojimi desnim krilom v napad, prebili turško levo krilo in dospeli tako sredini v bok. To priliko je izrabil Miloš Obilić, da je prijal na vitez kot begunec v tur-

ški glavni tabor in bliskovito zaklal z nožem sultana. Nato so Turki po hudem boju posekali Obilića in oklicali Bajezita za vladarja. Tako je dokazal srbski junak zvestobo, ker so mu (po ustnem izročilu) očitali nekateri njegovi nasprotniki, da hoče izdati svoje rojake.

Medtem je opazil Bajazit nevarni položaj centra. Ker pa je vedel, da vsa srbska vojska ne more prekoračiti Laba zaradi strmih bregov, je napadel s svojimi četmi srbsko desno krilo. Obenem se je vrgla na Srbe turška rezerva. Tako se je vnel krvav boj pri gričih Mazgit in Gazimestan. V borbo je posegel knez Lazar z nekaterimi četami, ki so mogle prekoračiti Lab. Toda bilo je že prepozno. Okoli poldne so se začeli Srbi umikati zlasti ker jim nista mogla priti na pomoč levo krilo in rezerva. V tej zmedbi je vjel turški podpoveljnik Sarice kneza Lazarja in nekatere njegove velikaše. Vse te je ukazal Bajazit usmrtiti ob truplu svojega očeta. Le nekatere bosanske plemiče so odvedli Turki v ujetništvo. Medtem sta Vlatko Vuković in Vuk Branković s svojimi četami zapustila bojišče in odšla domov prvi preko Mitrovice, drugi preko Grmeča. Zato je očitalo pozneje ljudsko izročilo Vuku Brankoviću, da je izdal srbsko vojsko in povzročil tako njen poraz. Zgodovinsko pa se to ne da dokazati.

Po bitki je odšel Bajazit s svojo vojsko v Malo Azijo, da utrdi tam svojo

oblast. Muratovo truplo so prenesli Turki v Bruso (Mala Azija); njegov drob pa so shranili na bojišču v posebni grobnici (mošeji), ki stoji še danes (Muratovo tužilo). Knez Lazar, katerega so že sodobniki častili kot mučenca za dom in vero, je bil pokopan najprej v Prištini, pozneje pa v svoji zadušnici Ravanici. Ob veliki selitvi 1697 so prenesli Srbi njegovo truplo v samostan Vrdnik na Fruški gori, kjer počiva še danes.

Vest o veliki bitki na Kosovem polju se je razširila po vsej Evropi. Prve novice pa so poročale o zmazi kristjanov, zlasti ker se je vrnila turška vojska v Malo Azijo. V tem smislu je poročal bosanski kralj Tvrdko v Trogir in Florenco. V Parizu pa so izvedeli celo, da je poginil na bojišču »Lamuratus Turcorum princeps« s 100.000 vojniki. Zato je dal francoski kralj Karl VI. opraviti v pariski katedrali Notre Dame zahvalno službo božjo. V resnici pa je ravno ta bitka zlomila odporno moč Srbov in utrdila nad njimi turško nadoblast za več kot 500 let. Obenem je pospešila propad ostalih balkanskih držav in položila tako temelj bodoči turški velesili. »Osveta za Kosovo« je bila od slej želja in naloga Srbov. Ta misel jim je dala moč, da so vztrajali dolga stoletja in dosegli slednjič svoj cilj v balkanski vojni 1913 oziroma po svetovni vojni, ko je nastala svobodna država Jugoslavija.

Novice

Zadružništvo: svoboda in mir

Po sklepu Mednarodne zadružne zveze v Londonu slavi zadružništvo svoj letni praznik prvo nedeljo v juliju, letos torej dne 2. julija. Ob tej priliki naj zadružne organizacije manifestirajo zadružno misel s prireditvijo zadružnih akademij, predavanj, obhodov, izletov in podobno. Za letošnje proslavo naj velja geslo: Svoboda, zadružništvo in mir — so nerazdružljivi. Dalje predlaga Mednarodna zadružna zveza sledečo resolucijo:

Zadružniki se zavedamo, kako resna in globoka je nevarnost nove svetovne vojne, ki bi — če bi nastala — brez dvoma uničila sedanjost civilizacijo. Uvidevajoči nespособnost vlad, da bi skupno ali posamezno vzpostavile sporazum in bratstvo v mednarodnih odnosih ter tako zgradile nezlomljivo oviro vojni — ponovno izražamo svoje prepričanje, da je zadružni gospodarski ustroj in red bodoči temelj civilizacije in najzanesljivejše jamstvo miru — zato pozivamo vse narodne in mednarodne zadružne organizacije, da nemudoma ves svoj moralni vpliv in gnotno moč stavijo v službo ideje svobode, pravice, poinega priznanja človeških pravic in miru.

Prevažanje potnikov na tovornih avtomobilih prepovedano

Doslej se je izjemoma tpeplo in dovoljevalo, da so tovorni avtomobili razen torovov prevažali tudi potnike. Teh ugodnosti čenejšega prevažanja so se zlasti posluževali izletniki, romarji, učenci ljudskih in dijaški ostalih šol, udeleženci pri raznih proslavah in prireditvah itd. V sled nesrečnih dogodkov tovrnega avtomobila s slovenskimi fanti v kroljih dne 11. t. m. in menda drugih sličnih nezdod je

politična oblast strogo prepovedala prevažanje potnikov na tovornih avtomobilih. Ta prepoved zlasti težko prizade naše diake in ljudskošolske učence ob poučnih ekskurzijah koncem šolskega leta. Sicer je ta prepoved obstajala že ves čas doslej, le izjemoma se je dalo doseči njeno omiljenje. Treba je le, da se bo ta poostren ukrep bolj kot doslej enako strogo izvajal v vseh slučajih brez izjeme!

Kam na počitnice in taborjenje?

Dokaj ugodno je odjeknila med prebivalstvom v tukajšnjih obmojnih krajih započeta akcija »Večernika« s predlogi za letovanje in taborjenje ob skrajno izpostavljeni državni in jezikovni meji. Če narodni interesi vevajo vsakomur, da je treba posvetiti meji nekoliko več pazljivosti kot se je to storilo doslej, o čemur so nas ponovno opozorili dogodki v Apački kotlini. Evo še enega izmed predlogov za izbiro.

Nad apačko kotlino na tako zvanem Plitvičkem vrhu na obronku Slovenskih goric sameva med gozdom leden gradč »Zlatorog«, oddaljen 10 minut od banovinske ceste Gornja Radgona—Sv. Benedikt v Slov. gor.—Maribor za lepo dovozno cesto. Gradč sam je enonadstropen ter razpolaga z okrog 30 različnimi sobami in ostalimi pritlikinami ter stoji med zelenim gozdom; ima južno sončno lego, letno kopališče ter je tako rekoč izhodna izletna točka po vseh obmojnih Slovenskih gorah. Je izredno pravna točka za oddih in počitek, zlasti pa za kolonijo svežega zraka in sonca potrebni mestni deci.

Ker nameravajo lastniki dedišči Pšer ta gradč z nekaj zemljišča bodisi oddati

PTUJSKO LUTKOVNO GLEDALIŠČE JE PRVO V JUGOSLAVIJI

O Ptujev prevladuje splošno mnenje, da je v vseh pogledih dramav. Vendar pa se more tudi Ptuj med drugim ponasati z nečim, česar slovenska mesta nimajo, ali pa se niso mogla povzpeti do take višine, to je s svojim lutkovnim gledališčem, ki je zavzelo častno prvo mesto v Jugoslaviji. V ptujskem lutkovnem gledališču deluje z vso vno zgolj iz poštvovalnosti sokolska mladina, v »Mladike imajo svojo oder. Svoje lutke, ki predstavljajo mala vsemogoča bitja, imajo razvrščene v posebni sobi. Preds. ptujkega lutkovnega gledališča je akad. Sevn'k Srdan. Najvidnejši sodelavci so dijaki: Šober Milenko, Vrečko Vladimir, risar Furlan Dušan; dalje so še gđ. Prosnik Marica, ki režira, Kovačič Alenka, vneta starejša sodelavka učiteljica Kocmutova in še vrsta drugih.

VPRASANJE PREHRANE KOŽE

sloni na notranjih in zunanjih komponentah. Hranila na moč aktivnega kolesterina - Solea - krema je za prehrano kože večnejši činitelj, kakor bi mogli slutiti.

SOLEA
krema za boljše prehrano kože

Danes prilagamo »VEČERNIKU« položnice. Naročnike prosimo za nakazilo naročnine za julij. Zaostankarji naj tudi poravnajo naročnino, ker sicer izgube pravico do neškodnega zavarovanja naših naročnikov za din 10.000.—. Izplačilo zavarovalne je odvisno tudi od tega, če je imel naročnik, ki se je ponesrečil, vsaj 14 dni pred nezgodno naročnino v redu poravnano.

UPRAVA »VEČERNIKA«

o. Premestitev. Iz Zalca je bil premesčen v Dravograd poverjenik finančne kontrole Nikolaj Lichteneger.

o. Napredovanje v sodni službi. Pri okrožnem sodišču v Murski Soboti je napredoval v položajno skupino 4/I sodnik Stanko Moškoni.

o. Potresni sunki. V nedeljo zjutraj je bilo čutili na Goriškem potresne sunki, posebno močno so se čutili v Podbrezju. Enako poročajo o potresnih sunkih iz Gorič pri Golniku.

o. Poročila sta se na Pragerskem občinski tajnik g. France Klasinc in gđ. I. Franges.

o. Umrl je v 71. letu starosti g. Ivan Kužel, posestnik v Kozjem.

o. Premesčen je s Pragerskega železničar g. Franjo Šušteršič.

o. Slovenske Konjice. V četrtek, 29. junija, gostuje ob pol 9. uri zvečer v Društvenem domu ljubljanska drama s Sominovo dramo »Atentat«.

o. Potni listi za zaposlitev v Nemčiji se ne bodo več izdajali, ker je dogovorjeno število jugoslovanskih delavcev za Nemčijo izčrpano.

o. Hlisa se je podrla posestniku in upokošenemu železničarju g. Cafuti v Spodnji Polskavi pri Pragerskem. Pri kopanju in popravljanju kleti se mu je začela rušiti.

o. Zbirka protituberkuloznega dinarja v Gornji Radgani v letošnjem protituberkuloznem tednu izredno lepo uspeša, kar je lep dokaz, da se obmejno prebivalstvo dobro zaveda dolžnosti za skupno borbo proti zavratni morilki. Celotna zbirka znaša okrog 2000 din ter je fond narasel dosti že nad 21.000 din. Krajevni odbor PTL v Gor. Radgani se bavi z mislijo v najkrajšem času ustanoviti dispanser.

»Izvolite tačsi, gospod?«

Maribor

Najvišja zapoved: služiti narodu in državi

To je namen mariborskih akademikov, organiziranih v podružnici »Bran-l-bora«

V delu mariborskih narodnoobrambenih društev se čedalje bolj afirmira Akademski podružnica Bran-l-bora. Čeprav je bila ustanovljena komaj pred mesecem dni, je vendar že razvila živahno delovanje. To je tembolj omogočeno, ker je Bran-l-bor popolnoma nepolitična organizacija z idealnimi cilji.

Mladina je s svojim delom že zdavnaj nakazala pravilno pot, ko pri narodnoobrambenih akcijah ne vprašuje po strankarski legitimaciji, ampak li je pri takem delovanju pred očmi edino dobrobit vsega naroda in države. Tako je svoje delo postavila na trdna in realna tla, zavedajoč se skupnih težav in potreb. Pretekli dogodki so bili grenka razočaranja v veri v nepisano pravico življenja vseh narodov, razni utrinki v našem javnem življenju pa so nam resen opomin, da je bilo marsikaj zgrešenega v delu za naš narod.

Zavedamo se, da ni dovolj, da hodimo na izlete na mejo, da tam prepevamo in venomer zatrujemo, da naše meje niso pozabili. Saj vendar življenja naših mejašev niti dobro ne poznamo! To, kar se trenutno opazi, so samo fragmenti v

neprerivni borbi za obstanek, ki jo bijeta naš obmejni kmet in delavec.

Akademiki so ubrali drugo pot. Že lani je ljublj. Branibor taboril v St. Danijelu pri Prevaljah. Udeležili so se ga akademiki vseh strok. Medicini so obiskovali najzgodnejše bajte, delili obveze in medikamente, učili ljudi najosnovnejših načel higijene in so šestotokrat tudi praktično pomagali. Veterinarji so se posvetovali z gospodarji o napredku živine, skupaj z gradbeniki so urejevali hleve, gradbeniki sami so pomagali pri urejevanju vodnjakov, gnojnih jam in drugih gospodarskih naprav. Šumarji in agronomi pa so proučevali možnosti boljše in načrtnega izkoriščanja gozdov ter pomagali pri delu na polju. Filozofi in juristi so ob večerih posedali pred hišami, se razgovarjali z domačini o splošnih vprašanjih in po anketnih polah zagrebškega Higijenskega zavoda amfiteatralno prebivalstvo v narodnostnem, gospodarskem, socialnem in higijensko-zdravstvenem pogledu. Poleg tega so imeli vrsto izbranih strokovnih predavanj in filmskih predstav. Delo, ki so ga opravili, je bilo

ogromno in vsega upoštevanja vredno ter je obrodilo obilen sad. Prav gotovo so akademiki na ta način dosegli mnogo več kot pa razni izleti, predavanja ter letaki.

V letošnjih počitnicah je to delo zamisljeno v mnogo širšem obsegu. Akademski podružnica Bran-l-bora v Mariboru bo tudi organizirala en tabor. Prvotno so nameravali taboriti pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu, pa se je pokazala potreba posvetiti več pažnje gornjemu kotu Dravske doline. Zato so se odločili, da pojdejo v Prevalje. Naši akademiki imajo mnogo idealizma in volje do dela, vendar jim za enkrat primanjkuje denarnih sredstev. Da si finančno nekoliko opomorejo, se bo vršila dne 29. junija nabiralna akcija po mariborskih ulicah. Nabiralo se bo s puščicami, vsak nabiralec pa bo imel trak z napisom »Bran-l-bora«. Apeliramo na vso javnost, da ne bo nikogar, ki bi šel mimo nabiralec, ne da bi prispeval, saj bo denar uporabljen v najučinkovitejši svrhe po gestu: »Z narodom za narode«.

Iz šole na težko pot v »šolo življenja«

Zaprla so se šolska vrata in odprla so se vrata v življenje in preizkušnje

Šolsko leto je za nami. Danes so bila po običajnih slovesnostih razdeljena izpričevala ter izvesta, na kar se za nekaj mesecev zapro vrata šol: za one, ki so odšli z zavodov, predvsem za abituriente, pa se bodo odprla vrata v življenje.

Dolga je hoja na »Maturino spico«, marsikdo je opešal ob njej, ali pa mu je na strmi poti spodrsnilo ter ga vrglo naravnost v življenje. Verjetno je, da mu danes ni prav nič žal, čeprav je takrat doživljal »malo nostalgije« za šolo in za vsemi tistimi malenkostmi, ki so zvezane s srednjo šolo. V kratkih letih izven materinskega šolskega krila se je lahko oskrbel za življenje, si zasekal svojo pot, po kateri se bo prebijal. Živi in prav nič več ne zavida svojim nekdanjim tovarišem, ki se bodo še šolali in šolali in potem čakali in čakali.

Prav za prav je nekaj tragike s studijem srednješolske mladine. Še otrok pride v gimnazijo, ko jo zapuša, pa je po navadi cel fant, je celo dekle. Košček življenja nosi vsak s seboj, ki se mu pravi mladost. Ta mladost je bila preživeta med šolskim zidovjem, in osti grenkih ter neveselih spominov bo ostalo na ta leta, v katerih se je začelo prebujati življenje. Vendar je zdaj vse mimo, fant in dekle bosta kmalu stopila v življenje, šolski spomini pa bodo šele prijeten spomin na vse tiste velike tragedije, ki jih je

moral doživljati šolar, ki pa so vendar tako mačkene, da se zazdijo človeku, ko jih ima enkrat za seboj, kakor igračka. Edino hote prizadejana krivica ni pozabljena.

V šolskih letih človek ogromno doživi, preneka ter si začrta v njih pot, ki jo bo hodil do smrti, preneka ter se v njih skuje in zgnete. Boli kakor suh znanstvenik mora biti profesor v teh letih pedagog. Pedagog in še enkrat pedagog. Ves ta študij, vsa ta matematika, latinščina, jeziki, vse te znanosti, vse to je zato v šoli, da sicer odpira dijak življenje v svet, vendar pa se ne sme nikoli pozabiti, da ni dijak samo številka z rešeno v notesu, ampak da je človek, ki živi celo življenje, in ki se mu to življenje šele razgrinja in odkriva. Vse te šolske vede so suhi pripomočki, ki bi mo-

rali samo pomagati pri šolarjevem odkrivanju življenja. Ni poglobljeno, da je človek odličnjak, poglobljeno je, da se je v šoli zgradil za življenje. Koder je ta plat po šolah premalo upoštevana, lahko govorimo o zatiranju mladega življenja. Šole nam ne bi smele delati zagrenjenih ljudi, ampak bi nam morale dajati veselo mladino, ki se bo z veseljem vrgla v boj življenja in ki bo korakala s pesmijo vani. Časi so takšni, da čaka današnji mladi učeči se svet težka negotovost, ali mladina jo bo laže premagala, če bo gledala na bodočnost z optimizmom. Če kdo, potem je mladina v prvi vrsti tista, ki sme zavzeti to življenje s pesmijo na ustih. Če pa tega ne more, potlej pa si lahko zažado vsi oni, ki so rodili to mladino, eno samo vprašanje: Kakšno življenje smo pripravili našim otrokom?

Slovenska mladina na Vidov dan

»Domovina, mi te bomo zvesto čuvali!«

»BOLJE UMRETI V SVOBODI KOT PA ŽIVETI V SUŽENJSTVU — DOMOVINA NAM JE MATI, TUJINA MAČEHA.«

Danes so bile po slovenskih šolah zaključne svečanosti. Mladina se je zbrala ob spominu na Kosovo in Vidov dan ter v ljubezni do domovine in Jugoslavije zaključila svoj letošnji pouk. Na III. deški ljudski šoli v Mariboru je imel ob tej priliki učenec Saša Tipeš lep nagovor na svoje součence, ki ga v celoti objavljamo, v dokaz, kako pojmuje današnji najmlajši rod Kosovo, Vidov dan in ljubezen do domovine in države.

Dragi tovariši! — Preden se ob zaključku šolskega leta razidemo po naši lepi in ljubljeni zemlji, pristihnimo vsaj za trenutek današnjemu največjemu zgodovinskemu dnevu. Pristihnimo glasno krvi in utišnimo si za večno oporoko največjih jugoslovanskih borcev ter sporočimo lo našemu narodu, da izve, da so bili to prvi kovarji naše lepe domovine!

Takole jim govorile: Vidovo je naše, je dan vseh jugoslovanskih bratov je zgrubila majka Jugovčev, ki je vsakemu pri odhodu govorila: »Pojdi, Sokole moj! Pojdi in osvobodi srbsko zemljo ali pa umri za svobodo!«

Odšli so Sokoli in se niso več vrnili.

Prisla je na Kosovo majka. Devetero konj je hrzalo, devetero psov tužno tulilo ob največjem kupu palč. Tam je majka našla trupla svojih sinov in jim izkopal grob. Belci in psi so položili svoje glave nanj in niso več vstali.

Tudi majki je od tuge počelo srce.

O, Vidovo na Kosovu! O, junaki naš

m. Nočna lekarniška služba (od 24 do vključno 30. t. m.): Lekarna pri sv. Antonu, Frankopanova 18. tel. 27-01; lekarna pri Marji pomagaj, Aleksandrova cesta 1. tel. 21-79.

Kino

* Grajski kino. Danes monumentalni veličim »Kralj kraljev«. Režija Cecil B. de Mille.

* Esplanade kino. »Ciganček«. Glasbeni film humorja, komike in veselja. Nekaj popolnoma novega!

* Union kino. Do vključno sobote »Eden dan smeha« najboljša veselogra z znamenitimi humoristi Amerikanci — 3 bratje Marx. Smeh in zabava!

Radio

Četrtek, 29. junija

Ljubljana: 9 Napovedi in poročila; 9.30 Cerkevne glasbe; 10.40 Skladbe J. S. Bacha; 11 Iz opernega carstva; 12.30 Zborovske točke; 13.20 Salonski trio; 14 Kar imamo, to vam damo; 17 Vnovčevalne zadruge; 17.30 Zbor narodne italijanske iz Siske; 18.15 Veseli trio; 20 V razvedrilo igra RO; 21.15 Klavirski koncert; 22.15 Pesmi iz zvočnih filmov. — Beograd: 17.30 Narodne pesmi; 20 Večer humorja; 21.10 Operne arije; 22.15 Plesna glasba iz kavarne. — Solija: 17.30 Popularni koncert; 19 Koncert komorne glasbe; 21 Koncert lahke glasbe in glasbe za ples. — Pariz PTT: 21 Opera Mameaja »Les fetes d'Hebe«; — Strasbourg: 20.15 »Smrtin ples«, Fred Polka; — Bruselj: 11.21.10 Kalmajnova opera »Čaršavska princesa«. — Berlin: 20.15 Pester večer. — Bratislava: 19.30 Večerni koncert RO. — Bukarest: 21.15 Glasbeni sprehod skozi Pariz, London, Berlin, Dunaj, Benetke, Napoli in Seviljo. — Firenze: 21.30 Moderni ritem. — London National: 21.15 Govor zunanjega ministra lorda Halifaxa. — Praga: 21 Pester spored iz Brna.

Petek, 30. junija

Ljubljana: 12 Naša pesem; 13.20 Kmečki trio; 18 Zenska ura; 18.20 Pisan drob; 19.30 Pomen kongresa za gasilstvo; 20 Komorni trio; 21.15 Samospeli ge. Tutti; 22.20 Angleske plošče. — Beograd: 17 Popoldanski koncert; 18.20 Plesna glasba; 21 Radijski gledališče; 22.15 Klavirski koncert. Solija: 18 Vojaški orkester; 19.45 Smetanova opera »Prodana nevesta«. — Bukarest: Monteverdijeva opera »Orfeo«. — Berlin: 19.15 Flotova romantična opera »Alessandro Stradella«. — Milano: 21 Prenos opere. — Stockholm: 21.30 Operetne melodije. — Bratislava: 20.15 Pester spored izpod Tater. — Praga: 21 Lisztova simfonija »Faust«. — Pariz PTT: 20.30 Večerni koncert francoske glasbe. — Dunaj: 20.15 Zabavni koncert operetnih in plesnih melodij. — Varsava: 18 Violinski koncert.

PROSLAVA VIDOVEGA DNE

Danes je bilo po vseh šolah slovesno zaključeno šolsko leto. Po službi božji se je šolska mladina udeležila proslav po šolah, ki so bile letos toliko pomembnejše, saj so bile združene s proslavo 550-letnice Kosovske bitke. Po proslavi je sledila razdelitev izpričeval in »Poročilo«. Od 10. do 11. ure pa je bila v mestni stolnici slovesna služba božja, ki so li prisostvovali predstavniki vseh mariborskih oblastev.

HLAPEC NAPADEL VINIČARJA

V Trčovi v Košakih je napadel Breznov hlapec iz Negove med nekim prepirom 40-letnega viničarja in dninarja Janca Cafuta. Breznovski hlapec je nabil viničarja najprej z bičem, nazadnje ga pa še obdelal z noževim ročajem po glavi, da mu je prizadel poškodbo po glavi in po obeh. Viničar se je zatekel po zdravniško pomoč v bolnišnico.

m. Zdravniško dežurno službo za nujno zdravniško pomoč na praznik sv. Petra in Pavla, 29. t. m., vrši OUZD zdravnik g. dr. Velker Hugon, Maribor, Pobreška cesta št. 2.

m. Vlom in tatvina. Delavka Ana Bedračeva iz Vinarske ulice v Košakih je

prijavila na policiji, da ji je ponoči neznan vlomilec vdrl v njeno dvorano ter ji odnesel več kosek in nekaj obleke.

m. Osebnost s sodišča. Pripravnik mariborskega okrožnega sodišča Jože Vidic je napravil pri apelacijskem sodišču v Ljubljani sodniški izpit.

m. K večerašnji nočici o prepevanju v gostini Mandi dodajamo, da se ni prepevalo preko gostilničarjevega zvočnika, ker je igrala kapela »Vergleze«.

m. Na glavno skupščino CMD v Ljubljano v nedeljo, dne 2. julija, bo vozil posebni avtobus, ako se prijavi dovolj udeležencev. Odhod ob 6.15, jutraj s Trga svobode. Cena tja in nazaj 40 din. Prijave sprejema Putek do sobote 1. jul. do 12. ure, ob katerem času se bo tudi tam zvedelo, ali bo prijavljenih dovolj udeležencev za posebno vožnjo. V nasprotnem primeru se odpeljejo skupščinarji s prvim jutrnjim vlakom.

* Skupina danskih turistov bo obiskala od 3. do 14. julija Bled, Banjolučko, Jajce, Sarajevo, Dubrovnik, Kotor, Cetinje, na povratku pa Split, Zagreb in Ljubljano.

* Zoološka Sokolov v Kamnici. V četrtek, 29. t. m. se vrši ob 11. uri slavnostna zaočljuba in sprejem v članstvo v članice Sokola v Kamnici. Slavnost se bo vršila na letnem telovadišču (dvorščak »Čepce«) v sinčju slabega vremena pa v šoli v Kamnici. Pozivamo vse naše članstvo, da se po možnosti lo slavnosti v čim večjem številu udeležijo. Obleka: civilna s sokolskim znakom, delegati in praporščak z družst. zastavo pa v slavnostnem sokolskem kroju. Odhod z letnega telovadišča Sokola-matice ob 10.30.

Uprava Sokola Matice

* Sokolski zlet v Sušaku. Sokolsko društvo Maribor-matica poziva članstvo in naraslejši kateri se nameravajo udeležiti Sokolskega zleta v Sušaku, da se prijavi do 30. t. m. v društveni pisarni v Sokolskem domu. Vožnja je četrtinska. Zletna značka stane za telovadca din 10.— za telovadce din 15.—. Točnejši podatki so razvidni v društveni omari v Sokolskem domu.

Ogledi po razstavah Prekmurskega tedna

Poleg številnih razstav trgovskega in reklamnega značaja na omejenem prostoru Prekm. tedna, so za prekmursko gospodarsko življenje gotovo najvažnejše razstave, ki se nahajajo izven »oficijelnega« razstavišča, v zaprtih prostorih. To so kmetijska, semenogojška, kmetijsko-šolska, sadlarska, vinarjska in veterinarska razstava v prostorih Delavskega doma. Razstave so skrbno organizirane ter so organizatorji skušali pri skromnih sredstvih nuditi kmetiskemu gospodarstvu predvsem pouk, kako naj ravna, da bo njegovo gospodarstvo napredovalo. Posebna pozornost je posvečena zlasti različnim bolezenskim pojavom, na katere opozarjajo številni plakati, slike in brošure ter nudijo navodila za njih poobiljanje in za obvarovanje pred njimi. Semenogojna postaja v Belčinih (veleposelstvo Zichy) je razstavila številne vrste semen ter diplome, ki jih je dobila na prejšnjih razstavah. Kmetijska šola v Rakicani je med drugim razstavila modele sadnega skladišča, sušilnice, fotografije svojih gospodarskih naprav, statistike itd. Na veterinarskem oddelku je prispevala mnogo materiala Eksperimentalna veterinarska postaja v Zagrebu. Veterinarski oddelki obsega različna cepiva, propagandne plakate za ureditev vasi, navodila za poobiljanje bolezni. Važen je tudi statističen material o živinoreji v Prekmurju.

Poleg številnih knjig iz področja živinoreje nudi tudi vpogled v delo selekcijskih društev v Prekmurju. Navedemo naj tudi nekaj števil iz precej obsežnega statističnega materiala navedenih razstav. Pomen živinoreje v Prekmurju je razviden iz števila živine: govedi je 38.000, prašičev 35.000, konjev 4000, perutnine 70.000 in čebelnih panjev 25.000. Pri tej statistiki je škoda, da ni razvidno gibanje števil v različnih letih po vojni, ki bi gotovo pokazala krizo te važne panoge kmetijskega gospodarstva radi padanja cen. Prekmurska živinoreja je podlaga moderne mesne industrije in velikega eksporta perutnine. Pri sadlarsstvu je razvidno, da je na prvem mestu jablana. V lendavskem okraju tvori jablana 47% sadnega drevja, sledijo slive s 27,7% in hruške s 13,1%. V soboškem okraju je jablan 56%, sliv 14,5% in hrušk 13%. Vinogradništvo je posebno v soboškem okraju v znamenju samorodnice. V soboškem okraju je cepilne trte samo 19% (70 ha), samorodnic pa 81% (280 ha). V tem pogledu gotovo prednjači v Sloveniji. V lendavskem okraju je slika drugačna. Spremenilo jo Lendavske gorice s svojimi kvalitativnimi vinogradi. Lendavski okraj ima 72,2% cepilne trte na površini 620 ha in samorodnic 27,8% ali 240 ha. Poleg drugih (statistična) gospodarskih organizacij in

naprav) je važna tudi statistika socialno-posestnih razmer. V soboškem okraju je posestnikov 85%, kočarjev 6,7%, najemnikov 8,3%. Lendavski okraj ima 91,1% posestnikov, 4,5% kočarjev in 4,3% najemnikov. Višji odstotek posestnikov v lendavskem okraju je posledica agrarne reforme, ki je na gozdnatem Goričkem radi gozdnega maksimuma 1000 ha ni bilo. Žal ta statistika ni bila razširjena še na statistiko različnih skupin posesti same po obsegu, ki bi tako šele nudila pravo sliko posestnega stanja v Prekmurju. Pri tem bi zdaj za 20-letnico bil važen tudi statističen pregled izprememb, ki jih je prinesla v prekmurske posestne razmere agrarna reforma. Na vseh razstavah je bilo razstavljeno tudi precej različnega orodja in raznih naprav, ki prihajajo v poštev za delo na naprednem gospodarstvu. Večji stroji so bili razstavljani na »tednu« in to večinoma kot razstavni predmeti kmetijske družbe in tvrdke Ježek & Comp. Tudi razstavljani predmeti tvornice Ruše d. d. spadajo v to področje. — V slučaju, da »Prekmurski teden« postal vsakoletna prireditev, bo moral vedno obsegati tudi vse navedene panoge kmetijskega gospodarstva ter s primerno organizacijo podobnih razstav nuditi stalno kmetickemu gospodarstvu pobud in navodil za napredek.

to še pismeni in ustni izpit iz slovenščine in ustni iz matematike.

m. Trgovska nadaljevalna šola Zdrženja trgovcev za mesto Maribor je končala s poukom. K završnim izpitom absolventov je bilo pripuščenih 40 kandidatov in kandidatkinj. Od teh se jih je prijavilo 39, med njimi 17 vajenk. Uspeh izpita je sledeč: odličnih je 6, med njimi 1 vajenka, prav dobrih 9, med njimi 4 vajenke, dobrih 20, med njimi 10 vajenk, zadostnih 4, med njimi 2 vajenki. Slovesna izročitev izpričeval učencem vseh razredov bo na praznik, 29. t. m., ob 11. dopoldne. Popoldne ob 14. uri istega dne priredi šolski odbor z absolventi izlet.

m. Prvi filmski avtomat, Drogerija Kanc v Mariboru si je nabavila moderen avtomat, ki omogoča, da si občinstvo nabavi fotografije filma tudi ob nedeljah in praznikih, ko je trgovina zaprta. V avtomatu se vrže novček, nakar se iz predalčka dvigne film v velikosti 6x9 in šteje 620. To novost bodo z veseljem pozdravili vsi izletniki in nedeljski obiskovalci.

Nesreča kolesarke. S kolesa je padla in si poškodovala obe nogi posestnica Jožefa Jevšnikova iz Sv. Marjete na Dravskem polju.

Celje DRŽAVNA DVORAZREDNA TRGOVSKA ŠOLA V CELJU

Izpit na drž. dvorazredni trgovski šoli v Celju se je vršil od 9. do 24. junija pod predsedstvom g. Koreničiča Davida, načelnika ministrstva za trg, in industrijo v p. K. izpitu je bilo pripuščenih 37 kandidatov in kandidatkinj. Izpit so opravili z odličnim uspehom: Zdošek Anica, s prav dobrim uspehom: Zupančič Rajmunda, Bevc Helena, Bukovec Elza, Kočar Magdalena, Leskovec Marija in Zevonik Zora, z dobrim uspehom: Fodermajer Boženka, Jug Ivan, Kampjut Miroslav, Kavčič Fortunat, Lednik Janko, Repenšek Miloš, Skubnik Vladimir, Urnik Ivan, Babič Marta, Cestnik Marija, Fortunat Darinka, Likozar Marija, Miklič Angela, Mušič Matilda in Zagradišnik Stefanija, z zadostnim uspehom: Gorschek Ervin in Miklavžina Matija. Odloženih je bilo na septembrski rok 11 kandidatov oziroma kandidatkinj, od izpita je odstopil 1 kandidat, 1 kandidatkinja pa je zaradi nenadnega obolenja dovoljen ustni izpit v septembrskem roku.

c. Proslava današnjega Vldovega dne je bila v Celju zelo lepa. Vse mesto je bilo v zastavah. V cerkvah vseh veroizpovedi so se vršile spominke službe božje za padlimi borci za domovino in svobodo. Cerkvam s svečanostmi so prisostvovali zastopniki civilnih in vojaških oblasti ter društev in korporacij. Šole so zaključile šolsko leto s šolskimi mašami, po mašah pa so bile vidovdanske proslave na šolskih zavodih. Trgovine so bile zaprte od 10. do 12. ur.

c. Promenadni koncert priredi danes zvečer od 20. do 21. zeleničarska godba v Celju pred kofetovrtni.

c. Župna gasilska vaja za kongresni nastop v Ljubljani se vrši v nedeljo, 2. julija, v Guberju na igrišču »Olimpa«.

c. Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico se vrši v torek, 4. julija, od 8. do 12. v posvetovalnici Zdrženja trgovcev za mesto Celje, Razlagova ulica 8, pritičje levo.

c. Smrtna kosa. V celjski bolnišnici sta umrli: 68letna dularnica Neža Zajc iz Mičojnice pri Grižah in 8letni sin posestnika Anton Kramer iz Sočke pri Novi cerkvi.

c. Nabliranje lipovega cvetja je plačal z življenjem. 45-letni progovni delavec v kurilnici na Zidanem mostu, doma iz Bevskega pri Zagorju, je obiral v ponedeljek na Zidanem mostu lipovo cvetje. Padel je z lpe. Zlomil si je obe nogi in dobil težke notranje poškodbe. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer je včeraj umrl.

c. Nesreča. 59-letna služkinja v kavarni »Merkur« v Celju Rezi Škoberne je padla v sobi pri pospravljanju in si zlomila levo roko v zapestju. — 65-letna

preužitkarica Neža Sledič iz Gorenjega pri Rogatcu je padla pri pranju in si zlomila levo roko v zapestju. — 65-letna posestnica Ivan Krofič iz Malečad pri Vojnku je doma padel z voza in si zlomil desno roko v zapestju. — Vsi se zdravijo v celjski bolnišnici.

c. Sprejemni izpiti na drž. realni gimnaziji v Celju so se vršili dne 24. in 26. junija. K izpitu se je prijavilo 162 dečkov in 86 deklic. Izpit je napravilo 147 dečkov in 81 deklic, 15 dečkov in 5 deklic je bilo zavrnjenih.

Plju ŽIŽKOVA GLEDALIŠKA SKUPINA NA TURNEJI PO KOROŠKI

Žižkova gledališka skupina je začetkom junija gostovala v obmejnih krajih Štajerske. Želj so uspehe. S svojim igranjem po teh krajih pa so izvršili tudi pomembno narodnoobrambno delo. V prihodnjih dneh krenejo na Koroško, kjer bodo nadaljevali svoje kulturno poslanstvo. Gostovali bodo v Rušah, Guštanju, Črni, Slovenjgradcu, Sočtanju, Št. Pavlu pri Preboku, Celju, Končah in Slov. Bistrici itd.

p. Starinski stolp ob Dravi, ki bo preurejen v vinarjski muzej, obnavljajo v polnem teku. Ob tej priliki bi bilo priporočljivo, da bi tod razširili ulico, ki je preozka za živahen promet v bližini mosta.

p. Vola so ukradli. Kmet Verhovšek Franc iz Lancove vasi je gnil vola na sejmi. Medpotoma se je pomudil v krmi. Priliko je izrabil nepoklican tat in vola odvedel.

p. Zvočni kino Plju predvaja v sredo in četrtek »Vzoren soprog«.

p. »Ljudska univerza« v Studoncih si bo v nedeljo, 2. julija, ogledala starodavnosti Plju.

p. Novo obleko so ukradli na domu Močniku Stefanu, cestnemu nadzorniku.

SV. JAKOB V SLOV. GORICAH

Tukajšnje komaj ustanovljeno Društvo kmetijskih fantov in deklet je v nedeljo, 11. t. m., uprizorilo C. Golarjevo igrano »Vdova Rošinka«. Res je bil to prvi igrani nastop tega društva, kateremu manjka igralni oder, osebilo pa pogreša voditeljev-prosvetarjev v društvu, zato se tembolj čudimo, da je kljub vsem tem okolnostim iz lastnih kmetikomladinskih sil podalo to igrano v splošno zadovoljnost. Za prvič je bila sicer to pretežka izbrana igrana, toda: led je prebit. Tudi udeležba je bila kljub številnemu odhodu Šentjakobčanov k tomboli RK istega dne v Maribor razmeroma lepa. Novemu društvu, ki nima baš z rožami postlanih tal, a se je krepko postavilo na lastne noge, le čestitamo in bodrimo: Po tej poti neustrašno naprej v znamenju zelenega prapora!

Mariborske drobne vesti

m. V I. letnik državne učiteljske šole v Mariboru bo letos sprejetih 80 učencev in 40 učenk. Prosilci ne smejo biti rojeni pred letom 1922. — Z 10 din kolikove prošnje s priloženim izpričevalom o nižjem tečajnem izpitu na gimnazijah ali prav dobrim ali odličnim završnim izpitom na meščanskih šolah in krstnim listom sprejema ravnateljstvo do 31. julija. — Radi zdravstvenega in slušnega pregleda naj se javijo vsi prosilci v ravn. pisarni v ponedeljek, 28. avgusta, ob 8. uri. Meščanskošolski absolventi imajo na-

Kino Esplanade

Telef. 25-29

GIURO VALJAK - MARIBOR

Pozor kinoobiskovalci!

Od srede 28. junija, do vključno ponedeljka 3. julija predvajamo edinstveni glasbeni film, ki predstavlja nekaj čisto novega, film zlatoga humorja in prigrizne komike.

Ciganček

V glavni vlogi: **Bora Minjevič** in njegovi harmonikarji, ki delajo prave čudeže s svojim orkestrom **Jane Withers**, ki osvaja gledalce s svojo mimiko, gracioznošjo in komiko.

CIGANČEK je najnovejši filmski šlager, o katerem danes govori ves filmski svet. Film nam prikazuje cigansko življenje, polno nam nepoznatne romantike, ki nas preseneča in osvaja. Cigansko godbo, ciganski temperament, cigansko ljubezen in njih pesmi — vse to s tako dovršenostjo in iskrenostjo, da ni čudno, če je zaslepljen po vsem svetu. Posebna pozornost v filmu je posvečena fenomenalnemu orkestru ustin harmonikarjev pod vodstvom **Bora Minjeviča**, pravega umetnika in virtuosa svoje vrste, ki nudi publiki diven glasbeni užitek.

Film je zabaven in poln najboljših šal ter izvalja smeh in veselje pri starem in mladem.

Zanimivosti

Premogar je ustanovil najuglednejši dnevnik

Dinastija izdajateljev Walterjev — Tajna uspehov in razvoja londonskih „Timesov“

Kakor mnogi pomembni zgodovinski dogodki, ima rojstvo londonskih »Timesov« neznan začetek. Danes svetovno uvaževan dnevnik je začel skromno, povsem slučajno svojo kariero. John Walter, ustanovitelj »Timesov«, je bil trgovec s premogom.

Ko mu posli niso uspevali, se je lotil dela pri zavarovalnici »Lloyda«. Možno tudi s tem ni bil zadovoljen. Posrečilo se mu je, da je dobil dovoljenje za svoj patent brzo tiskalnice in odprl je tiskarno. Začel je izdajati majhen listič »The Daily Universal Register«, prva številka je izšla 1. II. 1785. Dolgi naslov je kmalu odpadel, »Times« so jele izhajati z današnjim naslovom.

John Walter je bil posloven človek. Da bi na javnost čimbolj uplival, je odprl med stolpci rubriko »Parliament«. Tedanja Pittova vlada je bila primorana, ponuditi Walterju 300 funtov podpore na leto pod pogojem, da tiska v svojem listu zanjo ugodne vesti, ki jih bo sama dostavljala. Walter se je držal predpisov in dobro vozil.

Tisti čas si je opomogel kralj Jurij od živčne bolezn. Vlada je dala Walterju, naj objavi v listu naslednjo beležko:

Kraljevski vojvode in vojde opozicije njo se kažejo, kakor da so veseli odpravljanja našega blizuživnega Njegovega Velicanstva kralja. No, njihovo postopanje govori proti njim, pobijajo njih neiskrene izjave, ki mislijo, da jih morajo dajati. Velika modrost nekaterih oseb je bila, da so preprečile vojvodi Yorkskemu, ki je hotel v sredo vdreti v kraljeve sobe. Širovost, neobičajna drznost in brezobzirnost mladega človeka bi lahko bile katastrofalne za radost in upanje vsega našega naroda.

Seveda, vojvoda Yorkski in Clarendonki sta tožila izdajatelja. Obsojen je bil na dve leti ječe ter izpostavljenje na sramotnem kamnu.

In kazen 50 funtov, ter obljuba, da se bo v bodoče poboljšal. Ko je Walter odsedel 16 mesecev, mu je vlada nadaljno kazen odpustila, mu izplačala prepisanih 300 funtov in še 250 povrh za nagrado...

Poslej je urejal list njegov najstarejši sin William. Ta ni bil dorasel novinarstvu, uredništvo je prevzel Walterjev drugi sin John II. Bil je izvrsten organizator, on je prav za prav položil trdne temelje dnevnika. Nepodkupljiv, je poskrbel, da je postal list neodvisen od vsakega, kar je bil doslej navajen, da so mu peli slavospeve. Rojen novinar je John Walter II. takoj

sprevidel važnost poročevalske službe. Za čas Napoleonovih vojn se je angleška vlada večkrat obrnila na uredništvo lista za poročila o stanju vojne na evropski celin...

John II. je imel trde boje s pošto, ki je hotela preprečiti, da bi list dobivali direktne vesti iz tujine ali jih je dostavljala s precejšnjo zamudo. S pomočjo ribiških ladij je organiziral lastno poročevalsko službo med Anglijo in evropsko celino. Na obali je čakal ribiče »Timesov« jezdec, vzel vest in v galopu pojezdil v London...

Leta 1841. so izhajale »Times« v razmeroma majhni nakladi 1.000 izvodov. Ko se je

možila kraljica Viktorija, je požrla kolportaza 30.000 izvodov.

John Walter I., utemeljitelj dnevnika,

je umrl 1. 1812. Za reforme svojega sina starih ni bil navdušen. Sumil je, če bo sin uspel, ker ni znal izkoristiti prilik podkupovanja, ko so se vsote same ponujale... »To je oče izrazil tudi v oporoki, ko je dal tiskarno enemu, list pa ostalim članom družin. Toda John II. je ustvaril svoje cilje, ki si jih je bil zastavil. Polastil se je lista, ga

dvignil na višino za ustanovitvijo uvodnika.

Peter Fraser je bil prvi uvodničar »Timesov«, vrstili so se drugi, večinoma anonimni pisci in list je uspeval. John II. je

kmalu dobil urednika v osebi Thomasa Burnesa. Ta si je v javnosti pridobil tolikšen ugled, da je l. 1834. lord Lyndhurst izjavil, da je Burnes najmočnejši človek na Angleškem.

Po smrti Burnesa 1841. in Johna II. 1847. je prevzel dnevnik John Walter III. Za časa krimske vojne je imel list že 70.000 izvodov. L. 1814 je prišel v tiskarno »Timesova« v največji tajnosti Königov stroj, ki je lahko tiskal

1000 izvodov po štiri strani na uro.

John Walterja III. je l. 1894. nasledil sin Arthur Frase Walter, del delnic je pre-

vzel lord Northcliffe. Ta je počel list na 1 penny izvod, naklada se je dvignila za 300%. S prihodom Northcliffeja je l. 1908. prenehala 123letna vladavina dinastije Walterjev. L. 1919. je postal glavni urednik »Timesov« Wickham Steed, 1924. je prevzel vodstvo konzorcija major Astor in ostal na čelu do danes.

Poučne so cene »Timesov« v raznih dobah. V začetku se je prodajal po 7 pennyev. l. 1836. po 5. l. 1861. po 3, pred vojno po 1. 1913 po 2, leto kasneje po 1 penny. Po vojni je bila cena za izvod končno določena na 2 pennyja.

Najslavnejši dopisnik lista

je bil Henri de Blowitz, ki je leta 1878. dobil zaključke Berlinskega kongresa preden so bili objavljeni v javnosti. Leta 1871. so poimenovali »Times« »monarha tiskar«, naslov, ki ga je list obdržal do danes, čeprav ga po eno in dvemilijon. nakladi presegajo mnogi angleški dnevniki.

Piccardova odprava 10.000 m globoko v morje

Človek je s pomočjo merilnih naprav precej spoznal tajnosti morskega dna. Vendar je pa življenje v morskih globinah še vedno tajna, ki jo skušajo zadnje čase razodeti. Ovir se le v tem, ker človek še ni iznašel naprave, s katero bi se lahko dalje časa zadržal v globinah.

S potapljaško opremo se lahko zadržati človek do 40 m globine pri težjem delu kvečjemu tri ure. Lažji posel lahko opravlja potapljač tudi 90 m globoko, 120 m pod površjem se more držati le nekaj trenutkov. Z modernjšimi opremami doseže potapljač tudi 250 m, toda kaj to je v primeri s srednjo globino svetovnega morja, ki znaša 3800 m!

Drzna ameriška učenjaka Beebe in Barton sta z jekleno kroglo za potapljanje dosegla globino 923 m. Krogla je bila težka

preko 2000 kg, imela je debele, odporne stene. Spustili so jo v morje s pomočjo 1000 m dolge, jeklene vrvi. Notranjost krogle v premeru poldrugeta metra je bila spojena z ladjo po telefenu.

Ze iz te globine sta prinesla učenjaka izsledke, ki so preslegli vsa pričakovanja. Fantastične živalce, izpreminjajoče se v tisočeri barvah, so švigale mimo treh oken v krogli. Človeku se je odpirala cela vrsta možnosti znanstvenih proučevanj.

Profesor Piccard namerava zdaj prodreti 5000 m globoko v morsko dno. Te globine oceanov, v katere ne more prodreti niti en sončni žarek, skrivajo v sebi še večje tajne. Tudi Piccard bo uporabljal potapljaško kroglo, izdelano iz elek-

tro kovine. Ta naprava bo pravi »oceanski potapljaški balon«. Notranjost krogle bo imela v premeru dva metra, stene bodo debele 13 cm. Prostoru bo v njej za dve osebi, naprave za merjenje, fotografiranje, reflektorje ter dihalne in reševalne instrumente. Naprava za umetno zračenje bo skrbela, da bo v notranjosti zmerom enako razredčen zrak in tlak.

Da bi se krogla lahko dvigala in spuščala po svoji volji, je Piccard na spodnjem delu krogle pritril likast prostor, kjer se bodo magnetizirani železni opilki po potrebi odvrli. Posebna naprava bo skrbela, da ne bo krogle zadela ob trdno dno. Znanost bo, če se bo Piccardov izlet v morsko globino posrečil, obogatela za nova, dragocena dognanja.

V NEZAVESTI JE KRADLA

V Lincolnu v Nebraski v Ameriki je umrla Berta Luebbecke, ki je bila znana tatica. Njeno spretno nastopanje je zbuvalo senzacije po novinah. Kakor hitro si je izbrala primerno žrtev, je padla v nezavest, pa naj si je to bilo na ulici, v gledališču, v nočnem lokalu, v vlaklu ali drugod. Gospod ali gospa, komur je bila ta nezavest namenjena, sta prihitela na pomoč. Berta se je kmalu osvobodila in se zahvaljevala za pomoč. Šele kasneje so usmiljeni reševalci opazili, da so okradeni. Izginila jim je zlata ura, denarnica ali kak drug dragocen predmet.

Po mnogih letih takšnega življenja je Berta končala v norišnici. Nedavno je poskusila pobegniti, ukradla je ključne klen strežajki. Policaj je ušel in privedel v bolnišnico. Ko je že odhajal, so mu rekli, naj pazi na svoje ključke. In res Berta mu je bila mimogrede ukradla ključke od stanovanja.

× Vročina na Baltiku. V baltičkih državah je minile dni pritisnile strahovita vročina. Na soncu je kazal toplomer v Rigi 41, v senci pa 35° C.

Nov izum za prstne odtise

Kriminalna veda je obogatela za nov način izsledovanja zločincev. Švedski izvedenec za sodno medicino, dr. Erik Karlmark, je po večletnih poskusih sestavil s pomočjo masti in gumijeve meleke posebno snov, ki vsrka mikroskopsko še tako majhne detajle prstnih priljevov. Policijsko ravnanje, ki je stvar preizkusilo, je bilo presenečeno, tako natančne posnetke je predstavil novi izum.

Nova zlitina se uporablja zelo enostavno. Predmet, ki je treba preiskati, n. pr.

krožnik, vilice ali ključko na vratih namažejo s tanko plastjo raztopljene snovi. Ta se strdi v prozorno, gumiju podobno skorjico, ki jo je lahko odlučiti. Na spodnjem delu vsrka lepljiva snov vse odtiske odtiskov. Prednost ima ta snov tudi v tem, da je zelo odporna, se lahko zapogne in umiva z milom, ne da bi se slika pokvarila. Za izvrstno sredstvo se zanimajo tudi tuji kriminalni uradi. Zedinjene države so že zaprosile za dovoljenje, da smejo uporabljati novo past za zločince.

iglavcih, tako pri smrekah, jelkah in borih. Švedska bo dobila gozdove, ki bodo po višini in plemeniti rasti presegali vrstnike v drugih državah.

V SANJAH PIŠE ROMAN

V pariški bolnišnici leži pisatelj, ki si je zlomil nogo. Podnevi leži povsem apatičen, med spanjem pripoveduje dolge zgodbe, za katere so ugotovili, da so nadaljevanje nekega romana, ki ga je pisatelj pisal v list, preden si je zlomil nogo. Zdaj sedi pomoči pri bolniku tipkarija in piše na stroj vse, kar mož govori. Zjutraj nima pisatelj pojma, kaj je »diktilirale«

Za slepo črevo je zahteval pogreb

Ameriška sodišča imajo, pogostokrat, opravka s stvarmi, ki nikakor ne delajo čast resnosti vrzpa Novega sveta. Med takšne muhavosti prenaseljenega bogastva spada tudi primer z milijonarjem, ki si je dal operirati slepi, po sredno prestani operaciji je pa zahteval od uprave pokopališča, da se slepo črevo z veličastnim pogrebom, kakor da bi bil namenjen njemu samemu, položi v rodbinsko grobnico.

Dokuhovništvo se je namreč temu uprlo, kar bi pogrebno ceremonijo, posvečeno človeku bogataškega črevesja, zbudile v javnosti posmehe in sramoto cerkvi. Nimajo

sicer nič proti temu, da shrani bogati milijonar svoje črevo v grobnico, toda pogreb odklanja.

Bogataš je protestiral, češ da je po vsaki logiki črevo del njegovega telesa in zasluži pogreb, kakor če bi umrl on sam. Toda, ker takšna logika pri pokopališču upravi ni našla razumevanja, je prišla zadeva pred sodnike. Ti so razsodili, pogreb prepovedali, istočasno pa s poročil bogataša, naj lepe posla na smrt, potem bo deležen pogrebne časti, karšnih si bo v oporoki želel...

Opeharjen tat - miške namesto denarja

V varšavskem tramvaju se je primeril komičen dogodek. V vozilu je bila velika gneča dam in gospodov. Naenkrat je nastal med potniki vrišč. Nekdo je zastokal in otepal z roko. Dame so razburjene dvigale krla.

Med potniki je bil namreč tudi neki tat. V gneči je ssegel nekemu gospodu v žep, da bi mu izmaknil denarnico. Naglo je potegnil roko iz žepa in zavpil. Mož je imel namreč v žepu majhno kletko z belimi miškami, ki jih je nesel v laboratorij za pre-

iskavo seruma. Ena izmed miši je ugriznila tatu v prst, da je potegnil vso kletko iz žepa, otepal z njo in se je končno iznebil. Kletka je padla na tla, se odprla, bele miške so se razbežale po vagonu. Dame so vreščale, skakale na sedeže, potniki si niso mogli predstavljati, od kod naenkrat toliko miši. Njihov gospod je pojasnil zadevo, polovil miške spet v kletko, tatu pa izročil bližnjemu prometnemu stražniku.

V kavarni mlatio prazno slamo. Neki gospod pripoveduje:

— Sel sem zvečer iz ateljeja domov, tam naletim na sodni dan. Vse premetano, skrinje odpre, na pal prazne. Zena in tašča sta polmrtni jokali. Komaj sem zaprl vrata, je zena zajekala:

— Pogled, okradli so nas. Vse perilo, posteljnino, tvoje umetnine so odnesli.

Tisoč vragov, toda jaz sem srečal nekoga baš na stopnicah ko je natojorjen s posteljnino zapuščen hiši!

— Zaka ga pa nisi ustavil. Kaj nisi poznal naše stvari?

— Poznal sem že, toda misli sem, da se seli tvoja mati, pa sem mu še dal 20 din...

Moderni Romeo in Julija...

Senzacionalno odkritje: pospešili bodo rast dreve

V zavodu za oplemenitenje gozdov v Svalöfu na južnem Švedskem se že dalje časa pečajo gozdarski strokovnjaki-ke-miki s polzkusi, pospešiti rast trepetlike. Šaj poznate to drevo, ki se pri nas najraje kot samotar ogledava v soncu in s svojimi listi venomer trepeče v poletni prigravici. Njen les je vprav za Švede, ki prvačijo v izdelovanju vžgalic, nepogrešljiv.

Vodja instituta je odkril več vrst trepetlik nenavadno visoke rasti. Po natančnem opazovanju je dognal, da imajo nekatera drevesa kromosome, to je mikroskopsko majhne celice, ki se pri rasti de-

le v dva, druga celo na tri dele. V celicah navadne trepetlike je 19 kromosomov, pri rasti tedaj 2 krat 19, pri orjaški trepetliki pa 3 krat 19 kromosomov. Prva drevesa so tedaj diploidna, druga triploidna, kakor jih znanost imenuje.

Preiskali so vso Švedsko in našli na šestih krajih orjaške trepetlike. S križanjem in omenjenem inštitutu se je posrečilo najti triploidne vrste dreves, ki znorejo pri rasti doseči tudi 4 krat po 19 kromosomov. Tako so dobili trepetlike, ki zelo naglo rastejo in dosežejo nenavadno višino.

Izkušnje bo uporabil zavod tudi pri

Kultura

Milica Stupan: Slovensko ozemlje

Znana mariborska publicistinja in strokovna pisateljica Milica Stupanova je izdala pri Banovinski založbi šolskih knjig in učil v Ljubljani pod naslovom »Slovensko ozemlje« zemljepisni pregled za učitelje, ki podaja na 275 straneh obilnega formata učnih knjig obilico domoznanskega gradiva o Slovencih in slovenskem svetu v Jugoslaviji, Italiji, Nemčiji in Madžarski. Pisateljica, ki je opravila s tem potrebno, a tudi naporno delo, je — kakor pravi tudi v uvodu in samem podnaslovu — namenila ta zemljepisni pregled potrebam ljudskošolskega učiteljskega, zato moramo sprejeti nieno knjigo kot pomožni učbenik in jo le s tega stališča presojati. Sprito tega se je morala seveda poslužiti zgostenege podajanja, omejenega le na najvažnejše zemljepisne, narodopisne in druge sorodne podatke, ne da bi se mogla spuščati v podrobnosti predmetne snovi.

Rokopis je nastajal — kakor pravi sama — polagoma, v teku let, ko »s potovanji, raziskovanji ter iz najrazličnejših knjižnih in časopisnih poročil zbiral snov za domoznanski pouk v svojem razredu«. To, in pa že omenjeno zgosteno prikazovanje snovi, je moralo nujno povzročiti, da so nastale tu in tam tudi vrzeli in netočnosti. Zdi se, da vsi viri, ki jih je avtorica uporabila, niso bili vedno dovolj znanstveni in dogmatni in je zato le škoda, da jih ni pod črto navedla. Mimo tega bi si, zlasti o neosvojenem ozemlju, želeli natančnejših podatkov, posebno glede prebivalstva posameznih mest n. pr. Gorice, Trsta, Celovca itd., to pa zaradi tega, ker so prav ti kraji naši današnji mladini v Jugoslaviji najmanj znani in prisotni. (Tudi trditve, da je bila v predvojnem Trstu le četrtina prebivalstva slovenska, ni točna: bila je v resnici tretjina! Razen tega je važno, da je bilo med italijanskim prebivalstvom nad 30.000 regimolov, t. j. italijanskih državljanov, torej tujcev, ki so prišli tja le za kruhom. Take ugotovitve so v sedanjih hipernacionalnih časih važne že zaradi tuje propagande.)

Ako pa odštejemo te hibe, ki bi se dale s malo revizijo v eventualni drugi izdaji hitro popraviti, moramo delo Milice Stupanove iskreno pozdraviti in ji biti hvaležni za njen trud. Učitelstvo, ki se bo poslužilo te snovi in jo skušalo v celoti ali v izveščilni podati svojim učencem in učenkam, bo moglo utrditi v novem slovenskem rodu tako poznavanje lastne zemlje, pokrajine, krajev in ljudi, ki bo razširilo obzorja in vplivalo vsestransko vzpodbudno. To bo mogoče zlasti še zaradi zelo praktične in pregledne razviritve snovi na podlagi obdelave posameznih enot slovenskega ozemlja na podlagi čistih zemljepisnih zrelšč. To nam dokazujejo že naslovi posameznih poglavij, kakor n. pr. Dravsko polje, Slovenske gorice, Kobansko gorovje itd.

Kljub temu da je »Slovensko ozemlje« Milice Stupanove namenjeno učitelstvu, bo pa gotovo z zanimanjem in pridom seboj po njem tudi marsikdo drugi, od inteligenta do preprostega človeka na naši vasi.

k. »Slovenska svoboda« je esej, ki ga je napisal v junjski številki ljubljanske revije »D e j a n e e« Bogo Grafenauer in zasluži, da bi ga prečital vsakdo, ki se pri nas zanima za narodna vprašanja, zlasti še v obmejnem ozemlju na severovzhodu. Je to ostra, a zaslužena kritika naše nesposobne politike po osvoboditvi. Prav tako je zanimiv in aktualen esej C. K. »Kotoliška skupnost«, napisan z resnično krepkim pogumom. Jože Brejc je prispeval pet pesmi, ki pa ne segajo nad našo sodobno povprečnost. Simpatični so Stanka Cankarja leposlovni prispevki »Razgovori«, ki jih ni bilo, napisani v znanem njegovem slogu. Sledi Ceneta Vipotnika »Pesem slovesa«, dr. A. Breclja prispevek »Pesnik Simon Gregorčič v dr. Tumovi luči, St. Kregarja donirnos »Narodnost v umetnosti in več prispevkov in ocen v Dokumentih, Pregledu, Knjižnih poročilih in Zapisnikih.

Sport

ISSK Maribor — SK Mura

TEKMA ZA POKALNO PRVENSTVO LNP BO JUTRI NA IGRISCU RAPIDA.

Na Rapidovem igrišču bosta nastopila jutri popoldne ob 17.30 v prvenstveni tekmi za pokal LNP-a SK Mura iz Murske Sobote in ISSK Maribor v tekmi tretjega kola, da se odloči, kdo bo v nadaljnjem tekmovalju zastopal mariborsko okrožje v tej najnovejši pokalni konkurenci. SK Mura, ki ga tvorijo mnogi bivši igralci mariborskih klubov, predvsem ISSK Maribora, je vsega upoštevanja vreden nasprotnik, kakor kažejo to rezultati ravnokar zaključenega prvenstva. Močljivo razpolaga s priličnim tehničnim znanjem, je

pa tudi jako borbeno. ISSK Maribor je sicer v obeh prvenstvenih tekmah proti Muri zmagal, toda nikakor ne s takšno lahkoto, kakor bi se to event. dalo sklepati iz rezultatov. Tudi domačini bodo nastopili v najmočnejši postavi, saj je tekma odločilna važnost, ker se tekmuje po enojnem pokalnem sistemu. Za gostovanje Mure vlada precejšnje zanimanje; ker se bo tekma odigrala v poznih popoldanskih urah, bo vsakdo lahko že v senci prisostvoval borbi. V predtekmi bosta nastopili dve mariborski rezervni enajstori.

E. S. BRUCE:

Puščavnikova skrivnost

Glas se ji je med lhtenjem zadušil. Warren jo je miril.

»Dowlahovega bodala niso našli,« je potem nadaljevalo dekle. »Policija je trdila, da je moral imeti moj oče nekega zaveznika in da je ta z bodalom izginil. Umor morda ni bil pripravljen, toda lord Drexley se je pri napadu preveč branil in je plačal svoj pogum z življenjem.«

»Ali vaš oče mar ni bil sedemnajst let v službi pri lordu Drexleyu?« je vzkliknil Warren. »To vendar nekaj zaleže! Policija bi bila morala uvideti, da bi imel vaš oče od umora samo škodo. Čemu naj bi bil svojega gospodarja ubil?«

»Na nesrečo so odkrili strašne dokaze za krivdo mojega očeta,« je z grenkim glasom nadaljevala Jill. »Lord Drexleya so dobili v pisarni v mlaki krvi. Ustreljen je bil s kroglo. Na pisalni mizi in na naslonjalu so dobili krvave prstne odtiske mojega očeta.«

»Ohi!«

»Vneti se je moral boj in moj oče je dobil svojo rano. Lord Drexley je bil ubit s kroglo iz stare pištole. Pištole je bila iz sedemnajstega stoletja, in...«

Warren je planil kviku.

»Kaj?« je vzkliknil in oči so se mu za-

iskrile. »Pištole iz sedemnajstega stoletja? Moj Bog, torej...«

»Prosim vas, ne izprašujte me!«

»Toda...«

»Pištole so našli na parketu poleg trupla in odtiski prstov na njej niso bili očetovi. Priprali so jih očetovemu tovarišu, ki je pobegnil s plenom.«

Warren, ki je še zmerom stal, je postal že nestopen.

»Toda vse to je vendar nesmiselno!« se je uprl. »Zagovornik bi bil moral samo povedati, da se vašemu očetu ne bi bilo treba vračati na Drexleyev dom, saj je imel bodalo v svoji aktovki. Če bi si ga bil hotel priložiti, bi bil moral samo izginiti...«

»Da, saj je rekel to, toda nasprotni dokazi so bili preveč prepričevalni in odločil so usodo mojega očeta. Državni pravnik je sklepal, da je prišel moj oče s svojim tovarišem v muzej in da je hotel tovariša napreiti od lorda Drexleya bodalo kuniti. Potem se je med obema vnel prepir. Moj oče pa je ves čas zatiralval da ga v pisarni sploh ni bilo. In vendar so našli tam odtiske njegovih prstov. Še več! Ko so drugo jutro stopili uslužbenci

Novi uspehi v Wimbledonu

Naši mušketirji so tudi v nadaljevanju wimbledonskega turnirja dosegli lepe uspehe. Pančec-Milič sta sigurno premagala angleški par Betts-Mulliken s 6:1, 6:2, 6:3, Pallada-Dallas pa sta le s težavo odpravila angl. par Konyer-Hout s 7:9, 6:4, 6:3, 1:6, 2:6. Kukuljevič je z Abdesselem izgubil v dublu proti malo znanemu angl. paru Etckard-Russell s 4:6, 8:6, 4:6, 6:2, 4:6.

Včeraj so se odigrale tudi prve partije naših damskih zastopnic. Kovačeva je premagala italijanko Tonellovico s 6:2, 6:8, 6:1. Florjanova pa je izgubila proti Angležinji Lumbovi z 1:6, 2:6.

Srednješolsko teniško prvenstvo v Zagrebu

V Zagrebu je te dni srednješolsko teniško prvenstvo, na katerem sodelujejo tudi Mariborčani Cepuder, Kopic, Mally, Jagodič, dočim bo Blanke nastopil sele v semifinalnih tekmovaljih. Po rezultatih dosedanjih iger so vsi Mariborčani v singlih že izločeni, v dublu pa sta še v konkurenci Mally-Jagodič.

Mariborčani so v singlih dosegli sledeče rezultate: Hrnjak-Jagodič 6:1, 3:6, 6:2, Kopic-Rovenjak 6:2, 6:1, Kopic-Kabiljo 8:6, 6:0, Rajnek-Kopic 7:5, 4:6, 6:2, Cepuder-Cepuder 4:6, 6:0, 6:1, Mally-Mloka 5:7, 6:4, 5:0 w.o., Briski-Mally 6:3, 6:3.

Rezultati v dublu: Lhotka-Cepuder: Djakovci-Marila 5:7, 6:4, 6:3, Sedmak-Rovenjak: Lhotka-Cepuder 7:5, 4:6, 14:12, Mally-Jagodič: Hrnjak-Mikulič 6:0, 6:0, Mally-Jagodič: Miller-Frank 6:2, 6:4.

Mariborski tenis bodo torej zastopali le še Blanke v singlu ter Mally-Jagodič v dublu.

Klubsko državno prvenstvo v atletiki

2. JULIJA BODO IZLOČILNA TEKMOVANJA V MARIBORU MED ZELENICARJEM IN RAPIDOM

Klubske državne priprave v atletiki se ugotovi na ta način, da se po vsaj državni razpisno klubsko izločilna prvenstva v režiji JAS-a, pri katerih se atletom doseženi rezultati preračunavajo v točke po slikah tabelah. Oni štirje klubi, ki zasledijo po vsoti točk prva štiri mesta, pridejo nato še v ožje tekmovalje, in sicer tekmuje prvi z drugim, drugi s tretjim, četrti s petim, peti s šestim, šest s sedmim, sedmi s osmim, osmi s devetim, devet s desetim. Zmagovalec v prvem srečanju dobi naslov klubskega državnega prvaka v atletiki, v drugem srečanju se pa določi, kdo bo zasedel tretje mesto.

JUGOSLOVANSKI STRELCI V ŠVICO

Na podlagi izbirnih strelskih tekem, ki so se končale maja v Boogradu zaključile z jasno zmago mariborskega državnega prvaka prof. Pera Cestnika, sestavljena jugoslovanska ekipa najboljših strelcev bo te dni odpotovala v Švico na velike mednarodne strelske tekme s švicarskimi vojskimi puškami.

MOTO-DIRKA ZA PRVO ZLATO CELADO ZAGREBA

Letos bosta odpadli običajni dve evropski moto-dirki za zlato celado, ki jih prirejali v Monakovem in Pardubich, tako da bo prireditev le vrste, ki bo prvič v Zagrebu, mnogo pridobila na svojem pomenu. Na dirko so pozvani najboljši in najhitrejši evropski vozači, vsem na čelu pa Martin Schneeweiss, ki ga je federacija oficijelno priznala za prvaka Ev-

Navadi svojega otroka pravočasno na pravilno nego zob!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBENMU KAMNU

ZADNJE TENISKE VESTI IZ ZAGREBA.

Na srednješolskem prvenstvu je Mariborčan Blanke premagal Neumannu s 6:0, 6:1 ter Guldiga s 6:3, 6:2, izpadla sta iz tekmovalja v dublu tudi Mally-Jagodič proti paru Hrnjak-Briski s 3:6, 5:7, malo senzacijo pa je pomenil poraz favoriziranega mariborskega para Kopic-Blanke proti Freih-Rosenwasser z 2:6, 3:6. Igra je bila jako napeta in zanimiva.

Izločilna tekmovalja bodo v Mariboru 2. julija, nastopili pa bodo samo atleti Zeleznicarja in Rapida, kot so Maratonci drugod zadržani.

Na isti način se izvede tudi tekmovalje za naslov juniorskega državnega prvaka, razlika je le v obsežnosti sporeda, ker tekmujejo seniorji v desetih disciplinah, juniorji pa le v petih. Neoficijelno prvenstvo za juniore razreda C bo v Mariboru 16. julija, za omladince pa dan popreje.

rope, številno pa bodo zastopani tudi naši domači motociklisti. Organizacija je za zanesljivih rokah tujega strokovnjaka La-Joša Cabeša, ki je že pričel z delom. Vsa pojednila se dode v prostorih I. Hrvatskega moto-kluba, Zagreb, Pod Zlalom 8, tel. 42-80.

s. Zimsko-sportni odsek ISSK Maribora ima danes ob 17. važen trening na nogometnem igrišču.

s. Angleška teniška zveza letos ne bo izdala službene teniške rang-liste, ker so te liste obično zbujale nepotrebné nezadovoljstvo.

s. V kvalifikacijskih tekmah za vstop v ligo bodo v nedeljo igrali Bata-Krajinik v Borovnem ter SSK-Vojvodina v Skoplju.

s. Na veliki kolesarski dirki okoli Nemčije na progi, ki je merila okoli 300 km, je zmagal Georg Umbenhauer iz Nürnberga pred Švicarjem Zimmermannom in Schefferjem.

»Povsod so iskali tovariša mojega očeta: človeka, ki je pustil svoje prstne odtiske na pištoli. Neki list — »London Tribune« — se je zlasti trudil, da bi dokazal nedolžnost mojega očeta. V njem so objavili sliko pištole in skrivnostnih prstnih odtiskov. Toda vse iskanje je bilo brez uspeha. Novi lord Drexley, nečak prejšnjega, je hotel za vsako ceno, da bi sprejela od njega tisoč funtov kot nekakšno nagrado in odpravnino. Nisem marala denarja, toda odvetnik mojega očeta me je skoraj prisilil, da sem denar vzel. Z njim sem uredila svoje življenje in za pokle sem si izbrala kitarstvo.

Počasi sem se nekoliko pomirila in začela zaupati vase. Zmerom sem verjela v očetovo nedolžnost. Zdelo se mi je, da je moral biti zločin izvršen pred njegovim prihodom. Zločinec je potem očeta počakal, in ko je prišel, ga je udaril s klicem. Neko ime pa mi je neprestano mešalo glavo: Carringtonovo. Zvečer pred svojim odhodom v Berlin mi je oče mame grede rekel, da bo bodalo morda kupil graščak Carrington. Nekega dne sem prišla v Mallow-Datchett, da bi se seznanila z gospodom Carringtonom in ga vprašala za nasvet. Takrat se nisem ničesar sumila... Ko sem prišla sem, nisem zvedela, da živi kakor puščavnik in da me sploh ne mara sprejeti. Rekli so mi, da svojega doma že dvajset let ni zapustil...«

Sklonila se je k Warrenu in uprla vanj svoje tesketajoče se oči.

GENE MALIN OGLASOMI: V malib oglasih stane vsaka beseda 50 den. malimani, pristojnina za te oglase je 10 den. Družbe, opravičevalne in izposlovalne agencije dajo 1.-30 besed. Malimani 1.-30 besed. Družbe, opravičevalne in izposlovalne agencije dajo računsko dvojno. Oglasi davci za kratkoročno objavo znajo 2 dni. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročitvi oziroma se le vnosi pri vnosu skupaj s naročilom ali na poštne poloznice na čakalni račun št. 11.409. Za vse pisane odgovore glede malih oglasov se mora naročnik znanja za 3 dni.

ugodno na prodaj. Ponudb
na upravo »Večernika« po
»Hiša s točilnico«. 5794—

To svojo obljubo je del
nil. Kakor je javnosti malo
staja v Kočevju zadruga »

Darujte za azilni sklad PRL

Aleksandrova 13

To svojo obljubo je delal. Kakor je javnosti malo znano, staja v Kočevju zadruga »

Darujte za azilni sklad PRL

DLF RIBNIKAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru. — Oglasi po ceniku. — Rokopisi se
išiše in uprava: Maribor, Kopališka ulica 6. — Telefon uredništva šte. 25-67 in uprave šte. 28-67. — Poštni čekovni račun šte. 11. 409.